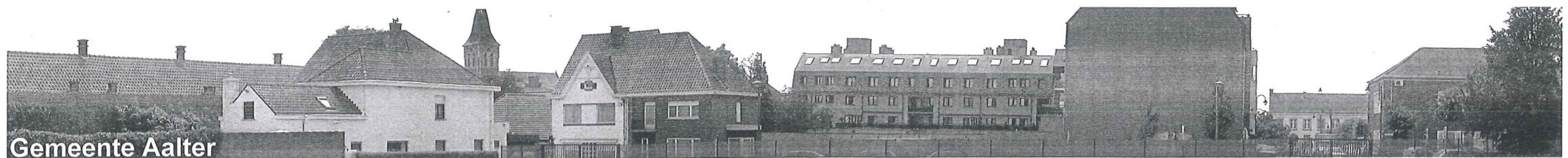
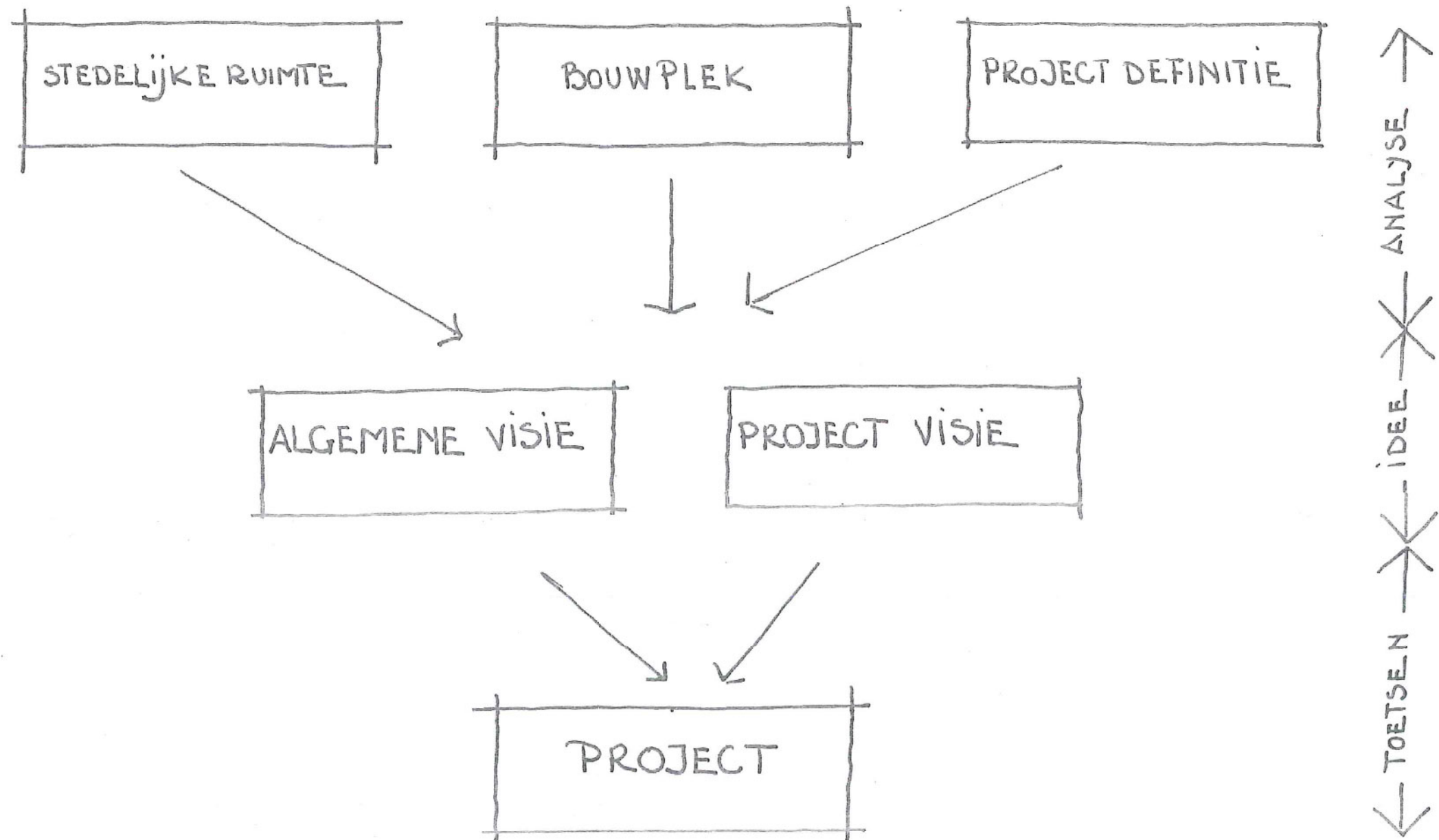

Gemeentelijk Warandeproject

Gemeente Aalter

Analyse

Stedelijke ruimte

Situering op macroschaal

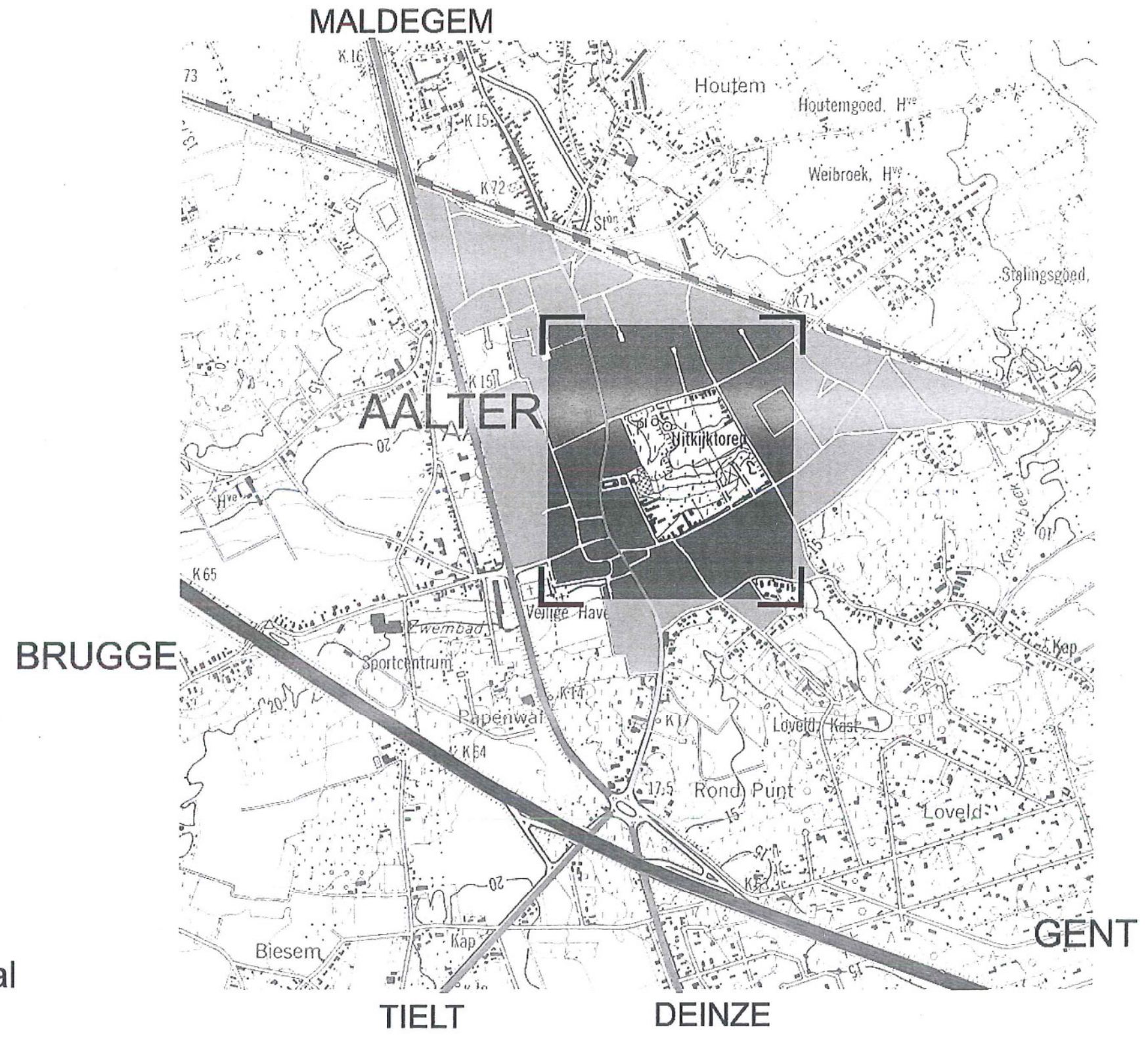
Aalter is goed ontsloten in verschillende modi met grote lijninfrastructuren van bovenlokaal niveau tot en met een spoor- en een waterweg.

De Oost-Vlaamse gemeente ligt langs de snelweg E40 – A10, halfweg tussen Brugge en Gent, op de kruising met de N44 tussen Maldegem en Deinze. Het situeert zich ten Westen van Gent dat de dichtstbijzijnde grootstedelijke pool vormt.

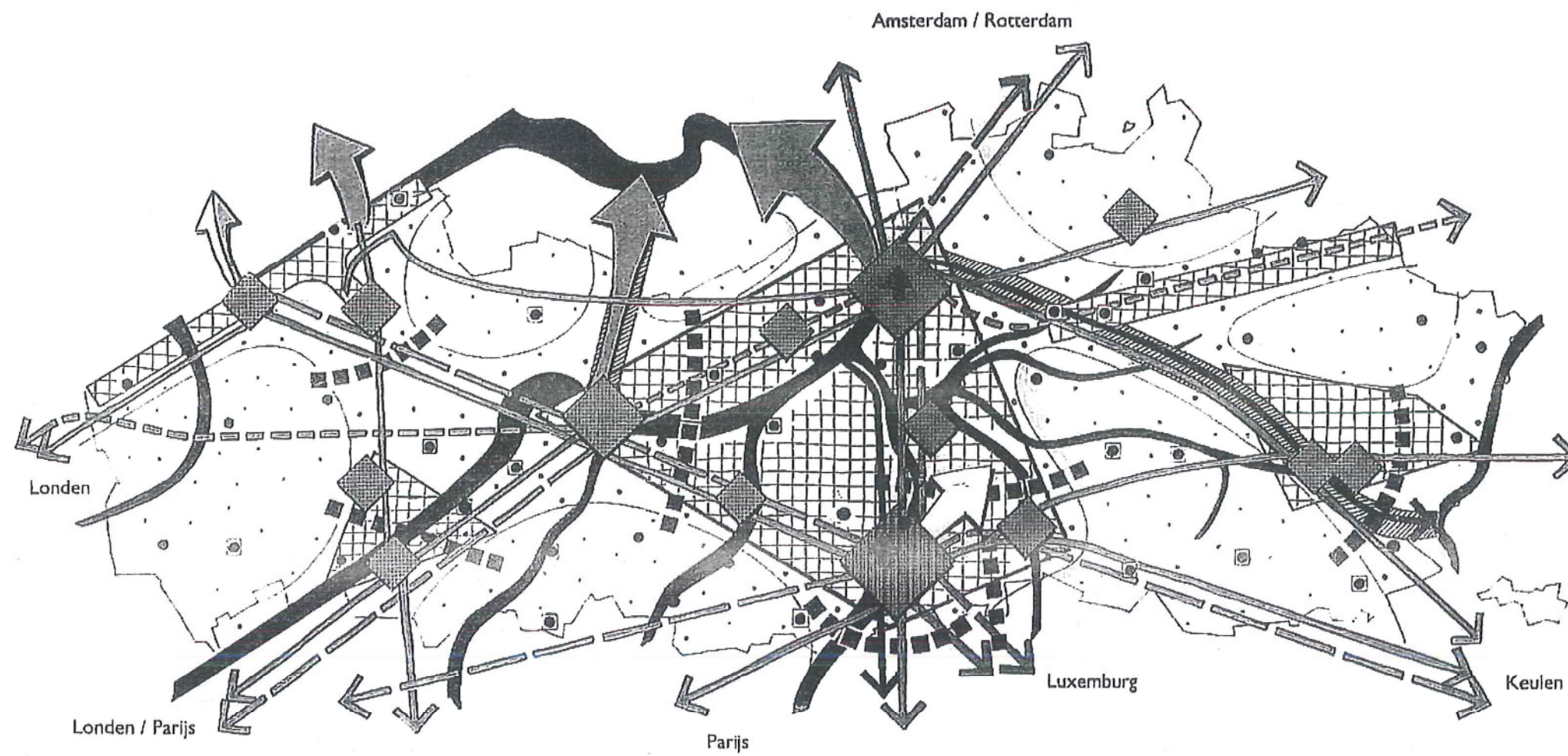
Aalter ligt volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in het buitengebied. Het buitengebied is het gebied waarin de open (onbebouwde) ruimte overweegt en waar een buitengebiedbeleid wordt gevoerd. Elementen van bebouwing en infrastructuur die in functionele samenhang zijn met de niet-bebouwde ruimte maken er onderdeel van uit en kunnen plaatselijk overwegen. Buitengebied is aldus een beleidsmatig begrip.

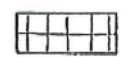

Van de gemeenten gelegen in het buitengebied zijn een aantal geselecteerd als economisch knooppunt. De groei van activiteiten moet zoveel mogelijk worden opgevangen in stedelijke gebieden en economische knooppunten. Aalter is één van die geselecteerde economisch knooppunten. Naast tewerkstelling voor de mensen uit de eigen gemeente dient tevens rekening gehouden te worden met de behoeften van de inwoners uit de buurgemeenten.

Tegenover de huidige ruimtelijke ontwikkelingen in Vlaanderen stelt het RSV (onder het motto Vlaanderen open en stedelijk) het streven naar openheid en stedelijkheid voorop. Geopteerd wordt om in die delen (gemeenten) met een buitenkarakter (cfr. Aalter) een buitengebiedbeleid te voeren met de daartoe geëigende maatregelen. Dit betekent in de eerste plaats dat de resterende open ruimte moet behouden blijven en waar mogelijk moet versterkt worden. Verder streeft het RSV naar een bundeling van wonen, werken en cultuurbeleven in de kernen van het buitengebied.

situering op macroschaal

Stedelijk gebied	Economisch netwerk	Poorten:	Hoofdweg
Structuurondersteunend kleinstedelijk gebied	Rivier- en beekvallei	Zeehaven	HST-lijn / Internationale spoorlijn
kleinstedelijk gebied op provinciaal niveau	Groot aaneengesloten gebied van het buitengebied	Luchthaven	IJzeren rijn
Stedelijk netwerk Vlaamse Ruit	Buitengebied verbinding	HST-station	Hoofdwaterweg
Stedelijk netwerk	Kern van het buitengebied		

gewenste ruimtelijke structuur

Situering op mesoschaal

Het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Aalter (goedgekeurd door Minister Van Mechelen op 19 december 2003) vormt het toetskader voor het ruimtelijk beleid.

Aalter-centrum vormt qua omvang, bevolking en voorzieningen het zwaartepunt van de gemeente. Deze kern is gekenmerkt door vrijstaande en aaneengesloten ééngeslote woningen en appartementen in middelhoogbouw. Er is een sterke concentratie in de as Stationsstraat-Markt-Lostraat dat het centrumlint vormt. In de open ruimte buiten deze kern komt veel alleenstaande bebouwing voor, soms via lintvorm en uitwaaiering. Daarnaast beschikt Aalter over een aantrekkelijke open ruimte met waardevolle elementen voor natuur, landschap, landbouw, recreatie en toerisme.

Eén van de hoofddoelstellingen van het GRSP is het versterken van de identiteit van de huidige kern en de ruimtelijke structuren.

Dit impliceert dat er voor een dynamisch geheel zowel nood is aan sterk fysisch ruimtelijke elementen (natuur, landschap en milieu), als aan functioneel ruimtelijke componenten (wonen, werken, mobiliteit, cultuur en recreatie). Dit zijn immers de elementen die een gemeente leefbaar houden.

Aalter wenst de huidige dynamiek in de gemeente te bestendigen door in het centrum een voldoende woningaanbod te garanderen en het centrumgebied tussen de stationsomgeving en de Lostraat verder uit te bouwen met attractieve handelszaken en dito voorzieningen die het lokale belang overstijgen. Ter ondersteuning van dit beleid werd een mobiliteitsplan ontwikkeld op basis van duurzame keuzescenario's.

Het buitengebiedbeleid van Aalter zal gericht zijn op het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het verwerven van de belangrijke structurerende elementen. Dit is alleen mogelijk vanuit een integrale samenhangende en structurerende visie op de ruimte en het buitengebied in het bijzonder. Een ruimtelijke ontwikkeling die gebaseerd is op draagkracht en kwaliteit, geeft zin aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Onder duurzame ruimtelijke ontwikkeling wordt verstaan die ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien (Agenda 21 V.N.).

De *draagkracht* van de ruimte wordt omschreven als het vermogen van een ruimte om, nu én in de toekomst, menselijke activiteiten op te nemen zonder dat de grenzen van het ruimtelijk functioneren worden overschreden.

De draagkracht van de ruimte bepaalt bijgevolg de maximale omvang en aard van de functies in een bepaald gebied. Zo is het duidelijk dat men niet oneindig kan bouwen, verdichten, uitbreiden en bundelen van allerlei activiteiten. Het bepalen van de draagkracht van een gebied is evenwel niet eenvoudig. Ruimtelijke draagkracht is immers plaats-, situatie- en zelfs tijdsgebonden.

Het begrip ruimtelijke *kwaliteit* wordt opgevat als de mate van waardering van de ruimte. Respecteren van draagkracht van de ruimte is een noodzakelijke maar onvoldoende voorwaarde voor goede ruimtelijke kwaliteit. Kwaliteit in de zin van waardering spreekt een oordeel over de wenselijkheid uit. Ze geeft een richting aan, waaruit de ruimtelijke ordening (en in uitbreiding van de architectuur) knelpunten oplost. Ruimtelijke kwaliteit gaat niet over de hoedanigheid van de ruimte maar streeft een ruim gedragen en tijdsbestendige sociale waardering na. We zoeken naar een echt openbaar gebouw dat de Aaltenaar groepeerd, identificeert en oriënteert rond de gemeenschappelijke waarden waar het gestalte aan geeft.

"I conceive that land belongs for use to a vast family of which many are dead, few are living, and countless members are still unborn." - a Nigerian tribesman

- Voorliggende studie wenst het uitgestippelde ontwikkelingstraject voor Aalter te volgen en daarmee de beoogde ruimtelijke structuur daadwerkelijk te helpen realiseren en stimuleren in zijn groei. De studie bouwt verder op :
 - het Gewestplan Eeklo-Aalter, goedgekeurd bij KB van 24 maart 1978;
 - het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, Decreet 1999;
 - de resultaten van de stedenbouwkundige wedstrijd voor de ruimtelijke invulling van de Warande;
 - het beleidsplan mobiliteit Aalter, goedgekeurd dd. 19 december 02;
 - aanvraag om stedenbouwkundig attest nr. 2, dd. 4 maart 2003 + advies Arohm Oost-Vlaanderen van 14 maart 2003
 - verkavelingsaanvraag, 'Den Teirlinck-Warande', dd. 22 mei 2004

situering op mesoschaal

gewenste ruimtelijke structuur

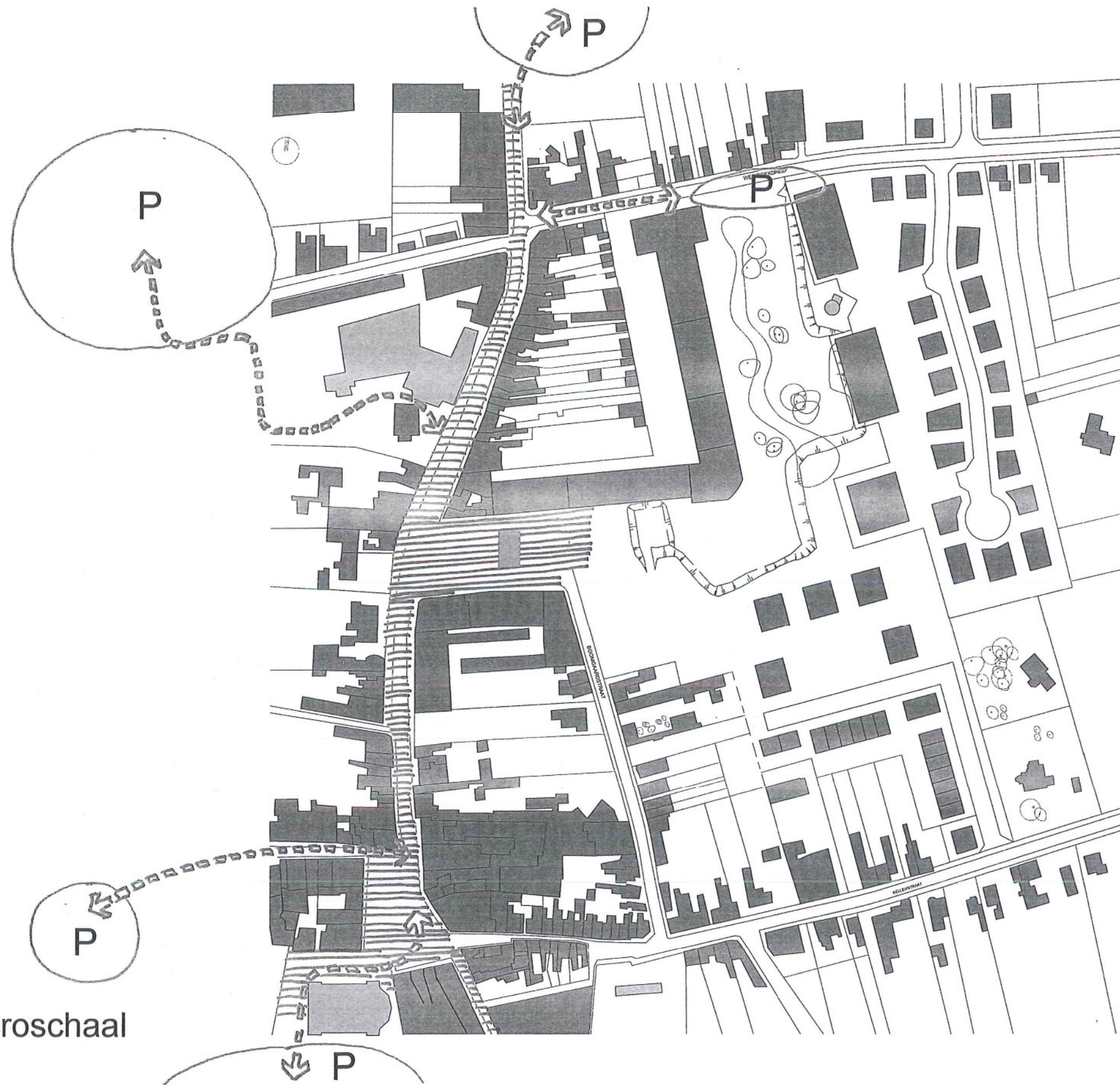
Situering op microschaal

Als gezegd is de kern van Aalter een langgerekt centrumlint gevormd tussen station en marktplein. Langs dit lint dat samenvalt met het commerciële centrum bevinden zich diverse publieke ruimten en uitrustingen.

Als vele gemeenten en steden streeft Aalter een verkeersluw stadcentrum na. Het verhogen van de attractiviteit van het centrum impliceert een selectieve bereikbaarheid van de kern en een sturend parkeerbeleid.

Aalter beschikt over een ruim aanbod aan rand(lang)parkeercapaciteit dat geoptimaliseerd kan worden met het oog op het vrij maken en/of houden van het centrumlint.

Teneinde de randparkings ook functioneel te maken zijn interessante doorsteken door binnengebieden noodzakelijk. Leuke wandelroutes veraangenamen en verkorten de looptijd tussen de parkeergelegenheden en het centrumgebied.

situering op microschaal

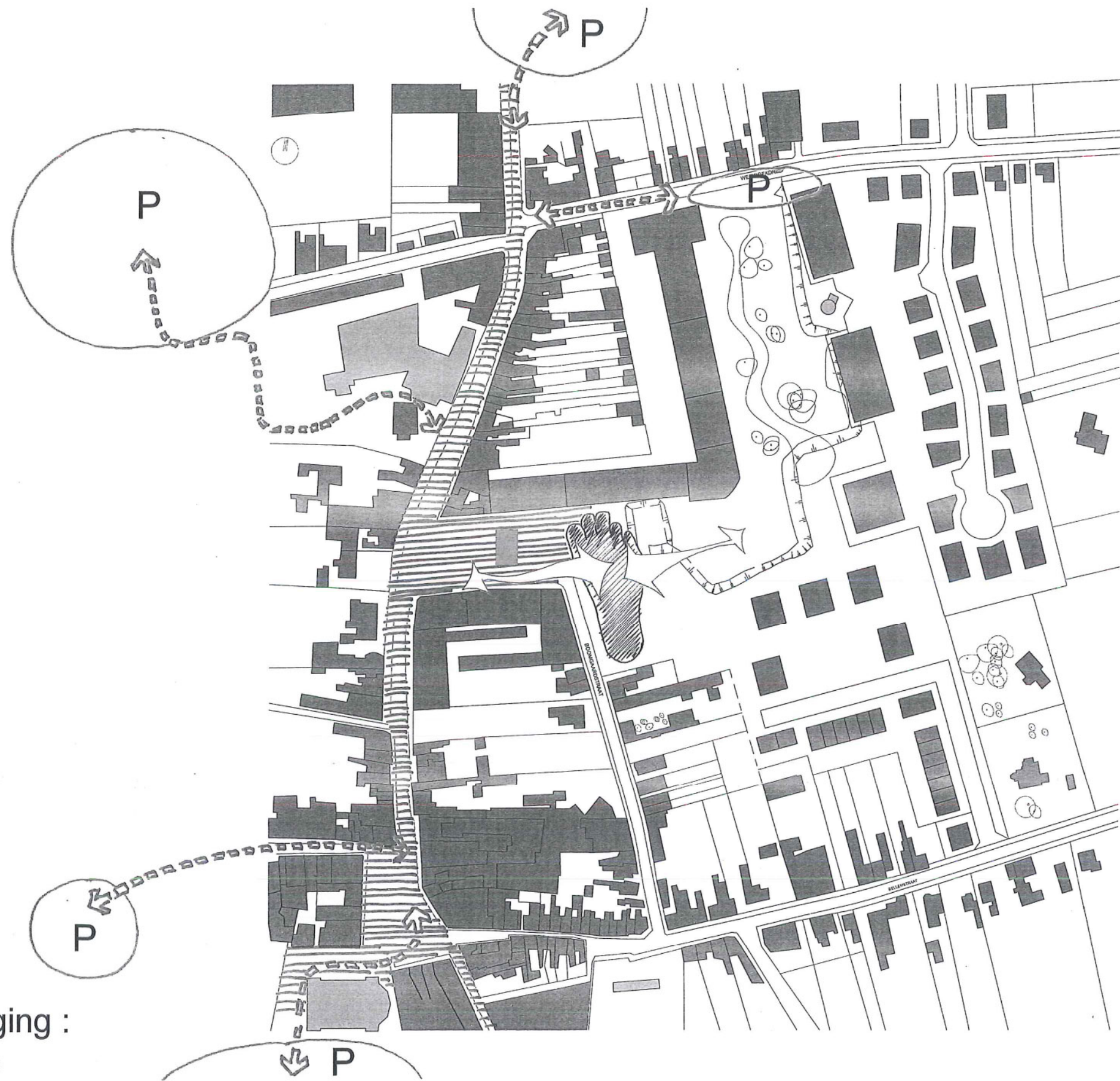
Bouwplaats

Het onbebouwde gedeelte van het binnengebied begrensd door de Weibroekdreef, de Bellemstraat, en de Boomgaardstraat vormt het plangebied van een private verkaveling, waarvoor het verkavelingsdossier 'Den Teirlinck' werd ingediend. Er komen 220 woonéenheden gelegen rond een publiek 'centraal' park. De beeldbepalende molenromp, het niveauverschil en de waardevolle vegetatie wordt behouden.

Volgens het Gewestplan Eeklo-Aalter is de site gelegen in een woongebied (cfr. art. 5 van het KB 28/12/72) dat ook sociaal-culturele voorzieningen kan omvatten. Het voorliggend project is principieel in overeenstemming met deze voorschriften (cfr. brief dd. 14/03/03 Arohm Oost-Vlaanderen).

De inplanting van het nieuwe kunstencentrum werd bepaald door de resultaten van bovengenoemde stedenbouwkundige wedstrijd en het stedenbouwkundig attest dat de footprint langs de Boomgaardstraat situeert, tussen het park en de Boomgaard.

Door de situering tussen het park en de Boomgaard is het Warandeproject strategisch gelegen. Gelegen op een scharnierpunt tussen centrumlint en woon(park)gebied, heeft het de potentie kernversterkend te werken. De invulling van het gebied op korte loopafstand van het Boomgaardplein en de Stationsstraat biedt enorme mogelijkheden voor de verder versterking van het centrumgebied.

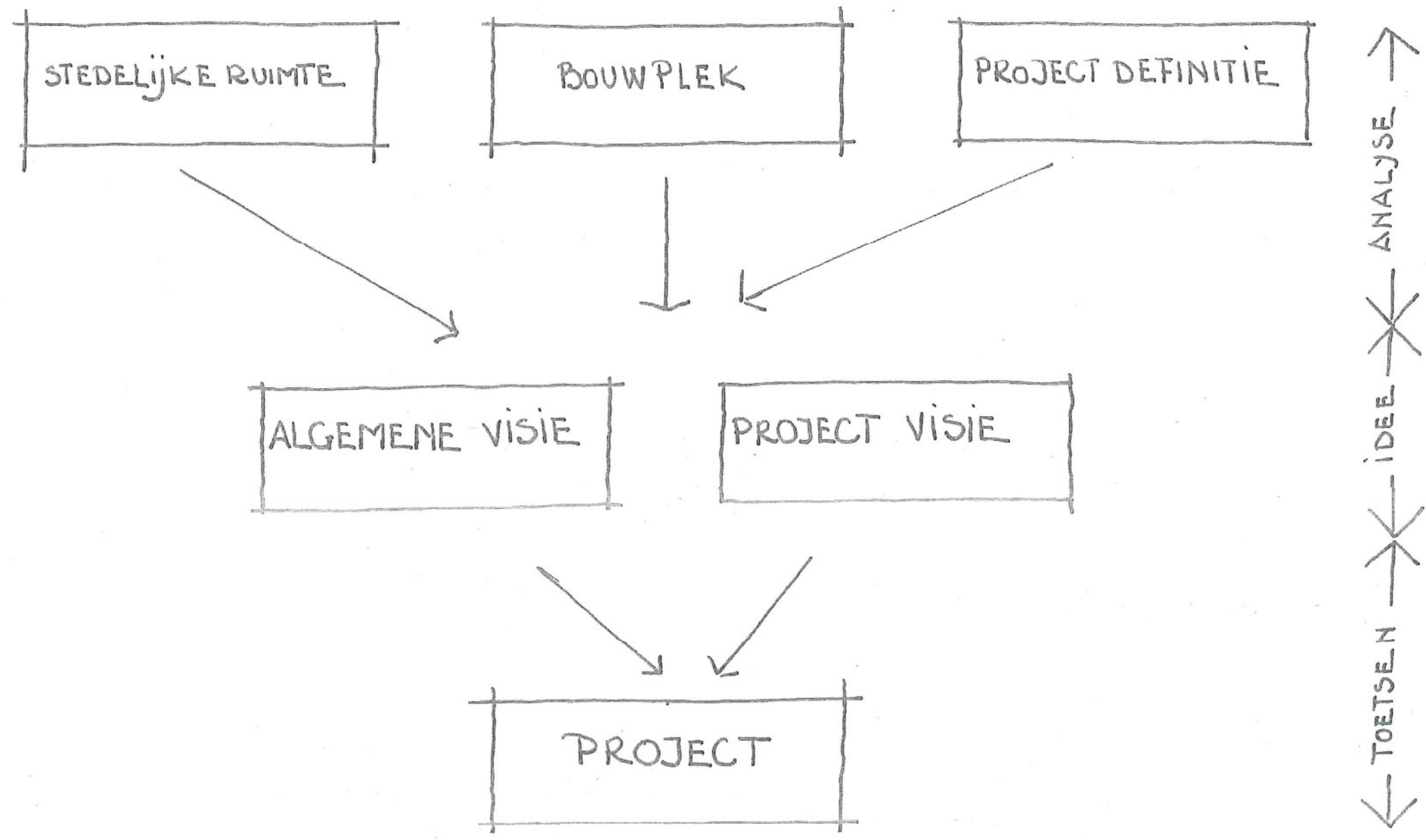

strategische ligging :
scharnierpositie

Project definitie

Het kan hier niet de bedoeling zijn de projectdefinitie te herformuleren, toch noteerden we de volgende punten als synthese van dit voluntaristisch project.

- het project bundelt de Academie voor Muziek, Woord en Dans, het Tekenatelier, de Bibliotheek, het Gemeentelijk archief annex documentatiecentrum en een toeristisch infopunt onder één dak;
- het gebouw is open en uitnodigend;
- kruisbestuiving tussen de verschillende kunsten staat borg voor een rijker geheel dan de som van elk van haar onderdelen;
- de burger en alle activiteiten van aanleunende verenigingen staan centraal. Het kunstencentrum voorziet in polyvalente ruimten voor tentoonstellingen, lezingen en repetities, boekenweek activiteiten, edm.
- duurzaam ruimtegebruik en aanpasbaarheid van de ruimten moet een veelvoud aan wisselende activiteiten mogelijk maken;
- antwoorden aan de noden van vandaag maar ruimte latend voor de behoeften van morgen;
- de behoefte aan ontwikkeling van doordachte circulatiepatronen die een optimale toegankelijkheid en evacuatiemogelijkheden bieden zonder het ruimtegebruik, de beleving van de ruimte en daglichttoetreding te verhinderen;
- vanuit de missie van de opdrachtgevers 'Cultureel vormen' : het belang van de architecturale kwaliteit, de uitstraling en symboolwaarde;

Visie

Visie :

Contextgebonden enveloppe

Teneinde zijn scharnierrol te kunnen vervullen dient het kunstencentrum een uitgebalanceerde relatie aan te gaan met enerzijds het centrum en anderzijds het park. Daarnaast dient ook de relatie met de bestaande en geplande omliggende bebouwing beschouwd te worden.

Het kunstencentrum dient zo ingeplant dat het structurerend werkt op het binnengebied. Het wil de omringende buitenruimte zin geven. Zichtlijnen spelen in deze contextuele relatie een belangrijke rol. Waar oorspronkelijk het OCMW-gebouw als een hinder van de visuele relatie met het centrumlint werd beschouwd, wordt het gebouwtje nu (los van zijn functie beschouwd) als een ruimtelijk structurerende kwaliteit ervaren.

De afwisseling tussen open en gesloten gevelwanden bepaalt mee de attractiviteit van de buitenruimten. Een gevarieerde benadering met af en toe een glimpzicht is spannender dan de eerste seconde alles prijs te geven.

De mate waarin een plein werkelijk als publieke ontmoetingsruimte functioneert, hangt af van de afmetingen en geborgenheid ervan. Kleine pleintjes hebben een grotere kans op welslagen dan de al te frequente overbemeten statische pleinen.

Rekening houdend met de beoogde scharnierfunctie, zichtlijnen, schaal en oriëntatie van de omliggende bebouwing, werd een contextgebonden enveloppe ontwikkeld.

De buitenruimte tussen kunstencentrum en geplande appartementen wordt een actieve overgangszone, enerzijds tussen centrumzone en park- en woonzone, anderzijds naar de publieke binnenruimte.

Gebouw en buitenruimte zijn op elkaar gericht. Naast de activiteit zijn ook de schaal en de randen van een plein belangrijke parameters met betrekking tot de werking en beleving ervan. Het plein is kleinschalig (op schaal van de gemeente).

De integratie van het terreinverval heeft de potentie de beleving van de buitenruimte te verrijken.

Het padennetwerk vooropgesteld in de beleidsnota mobiliteit krijgt een belangrijke impuls. Fiets- en voetgangerspaden ontsluiten woon-, park- en centrumzone op een vlotte en aantrekkelijke manier. De bewegingen langs het gebouw dragen bij aan de nodige activiteit.

Naast beheersing van de bouwhoogte worden schaalbreuken met de omliggende heterogene bebouwing onder andere voorkomen door het inbouwen van marges. De marge tussen kunstencentrum en ééngezinswoningen in de Boomgaardstraat biedt toegang tot de ondergrondse parking.

De ontsluiting van het kunstencentrum dreigt bijkomend autoverkeer in de verkeersluwe kern te loodsen, wat zou indruisen tegen het mobiliteitsplan. De parking is weliswaar het 'onvermijdelijke' gevolg van het ambitieuze en bovenlokaal gerichte programma, toch dient het centrum-parkeren ontmoetigd te worden teneinde het vooropgestelde randparking-beleid niet te ondermijnen. We menen dat (evenueel in de tijd variabele) parkeertarieven voor de nieuwe parking accuraat ingezet moeten worden als beleidsondersteunend instrument, zodat kannibalisme op de randparkings vermeden wordt.

Organisatorische ontwikkeling

Het programma behelst zes functionele geledingen : bibliotheek, academie voor muziek, woord & dans, tekenatelier, gemeentelijk archief & regionaal documentatiecentrum, polyvalente ruimten en ruimten voor de gemeentelijke cultuurdienst. Om de attractiviteit te vergroten en de drempel tot het kunstencentrum te verlagen werd een zevende entiteit toegevoegd. De krantenhoek en internet-faciliteiten van de bibliotheek worden verruimd tot een cultuurcafé. De betekenis van de ruimte gaat verder dan de eisen van de multimedia bibliotheek, het wordt een ontmoetingsplek.

De zeven entiteiten zijn elk toegankelijk via de foyer. De foyer vormt het centrale knooppunt van het gebouw en is essentieel voor de werking ervan.

Elk van deze entiteiten moet afzonderlijk kunnen functioneren, zij het in synergie onder één dak. Kruisbestuivingen door ontmoetingen tussen diverse disciplines en gebruikers worden aangemoedigd. Twee centrale patio's aangevuld met vides en (half)transparante scheidingwanden zorgen voor een functionele scheiding maar een visuele betrokkenheid van de diverse functies op elkaar. De centrale patio's maken bovendien daglichttoetreding in alle ruimten mogelijk.

Drie-dimensioneel vertalen het zware programma, de bestaande bouwhoogten en de doelstelling functioneel te scheiden maar visueel te mengen, zich in een 'kopvolume' waardoor drie, door patio's gescheiden, volumes worden ontsloten.

De beoogde openheid en het uitnodigende karakter van het kunstencentrum vereisen een zekere transparantie.

Ons klimaat bevordert niet vaak het gebruik van ontmoetingsruimten onder de blote hemel. De foyer zal als centrale inkomhal van het kunstencentrum het verlengde vormen van de stedelijke ruimte. Ter hoogte van het gebouw verbreedt het plein zich tot een overdekte ruimte waar ontmoeting en groepsgevoel een bevoorrechte kans krijgen. Anderzijds is het wenselijk dat de activiteiten uit het kunstencentrum breken en zich kunnen afspelen op het plein. Dansvoorstellingen, woordvoordrachten, concerten en fanfares horen in het hart van de gemeente een platform en klankbord te hebben. Hoe komt het dat mensen tegenwoordig niet meer op straat dansen? Vanzelfsprekend zal een eenvoudige verandering in de omgeving als wij hier voorstellen de econo-techno-mentaliteit niet verhelpen. Maar we willen graag geloven dat er verandering in de lucht zit. Mensen herinneren zich hoe ze moeten dansen, iedereen gaat een instrument bespelen, er ontstaan talrijke debatten over de 'straatmuzikanten' en bandjes die spontaan verschijnen als het mooi weer is.

Het gebouw vereist als nieuwe 'stedelijke' prominent een zeker aanwezigheid (massa) in Aalter. Teneinde het plein in / onder het gebouw te laten doorlopen, wordt deze massa opgetild. De begane grond blijft open en uitnodigend transparant, plein en foyer gaan drempelloos in elkaar over.

Integreren en op schaal brengen

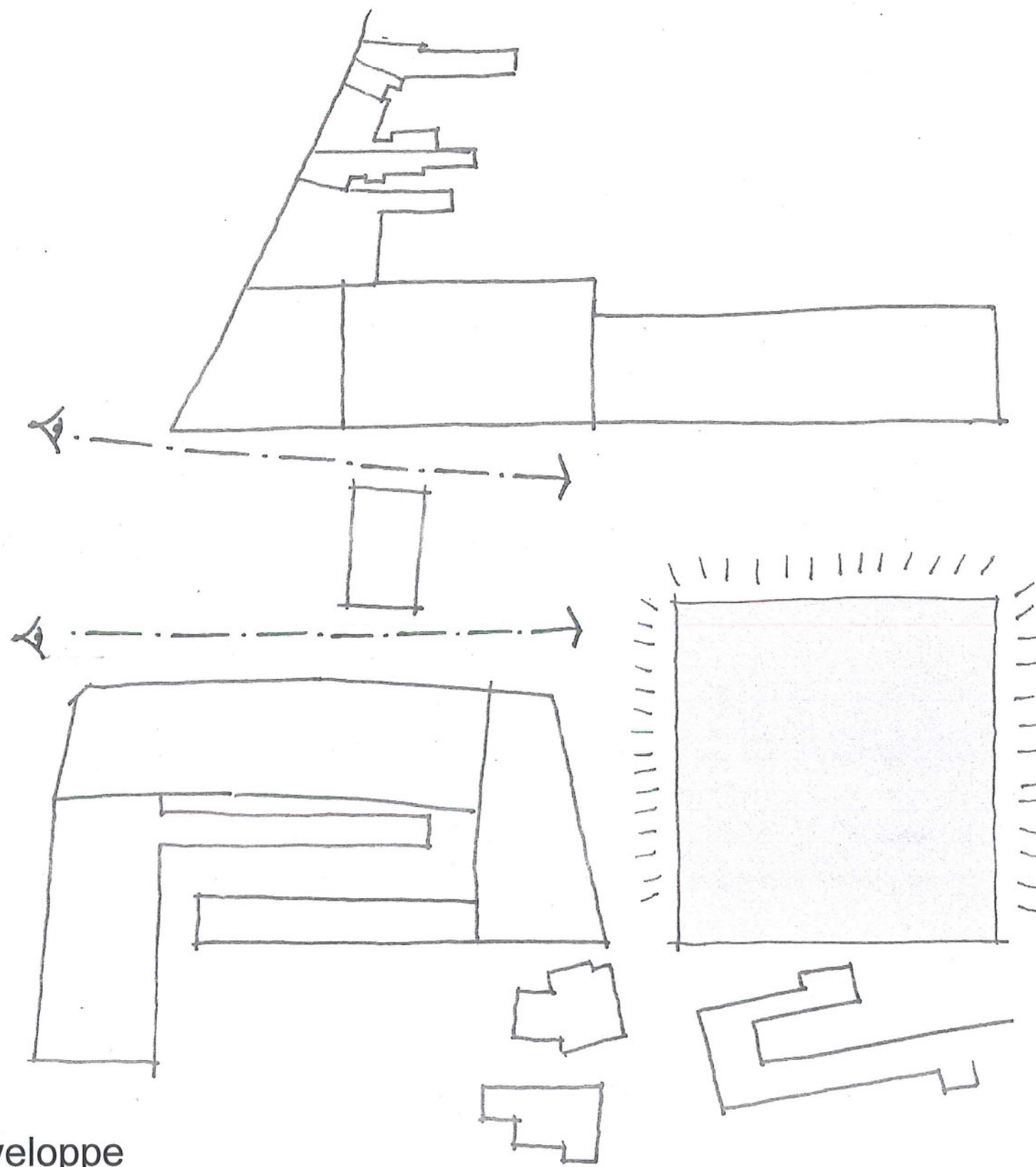
De bouwplaats wordt gekenmerkt door twee heersende richtingen. Naast de ontwikkeling van de contextuele enveloppe en de organisatorische opbouw, vormt de integratie van de in de omgeving aanwezige richtingen een derde ontwerpelement om tot een logisch (vanzelfsprekend) gebouw te komen.

Het gebouw ent zich op de omgeving door zowel het assenstelsel evenwijdig aan het volume van het gebouw aan de overkant van het plein, als het assenstelsel van de Boomgaardstraat te integreren.

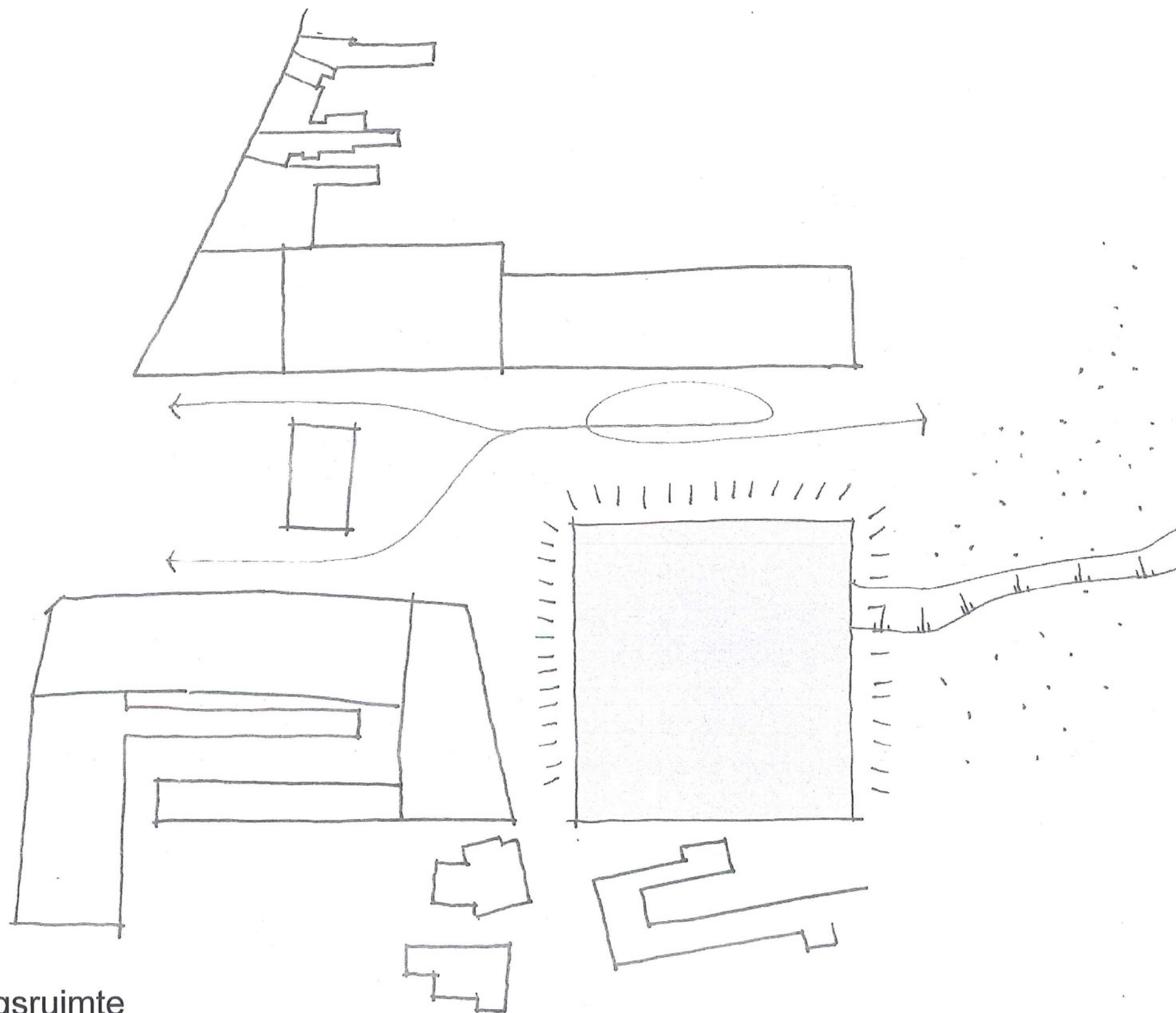
Om het omvangrijke programma in balans te brengen met de draagkracht van de omgeving werden de bouwvolumes gefragmenteerd door de kruising van beide assenstelsels. Het samenvoegen van de verschillende richtingen scheidt een veelzijdig volume dat zich qua schaal en richting naadloos in de omgeving voegt. Er ontstaat een compact gebouw op schaal van Aalter en de omgevende bouwvolumes.

Het gefragmenteerde volume, als een diamant met talrijke vlakken, is niet alleen vanop straat waarneembaar. Ook vanuit de omringende appartementen zijn de dakvlakken als een vijfde gevel zichtbaar. Ze zijn op dezelfde wijze gemodelleerd en aangenaam om te overzien door hun begroeiing.

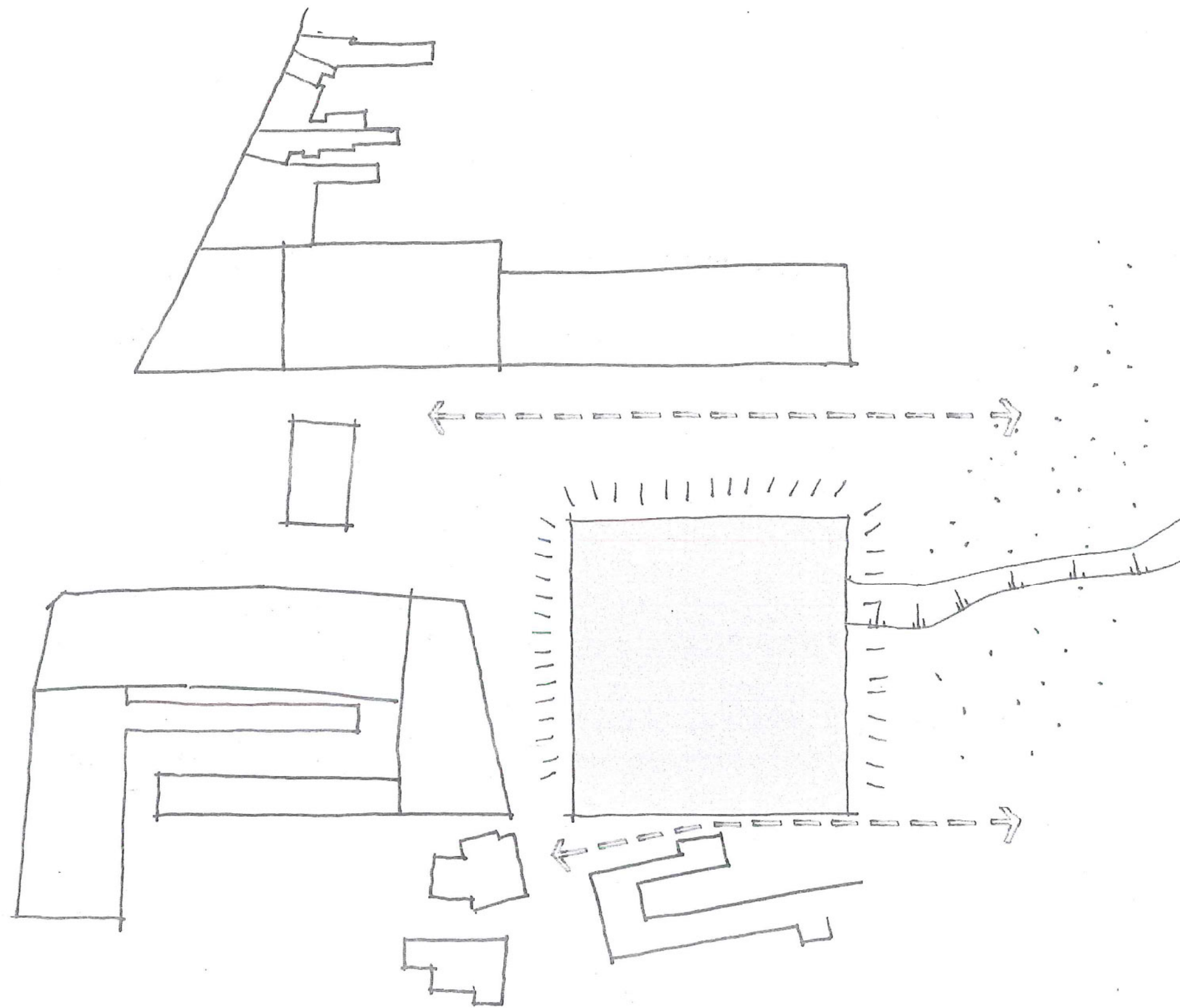
De patio's pitten het volume uit en maken het subtiel in balans met de draagkracht van de omgeving.

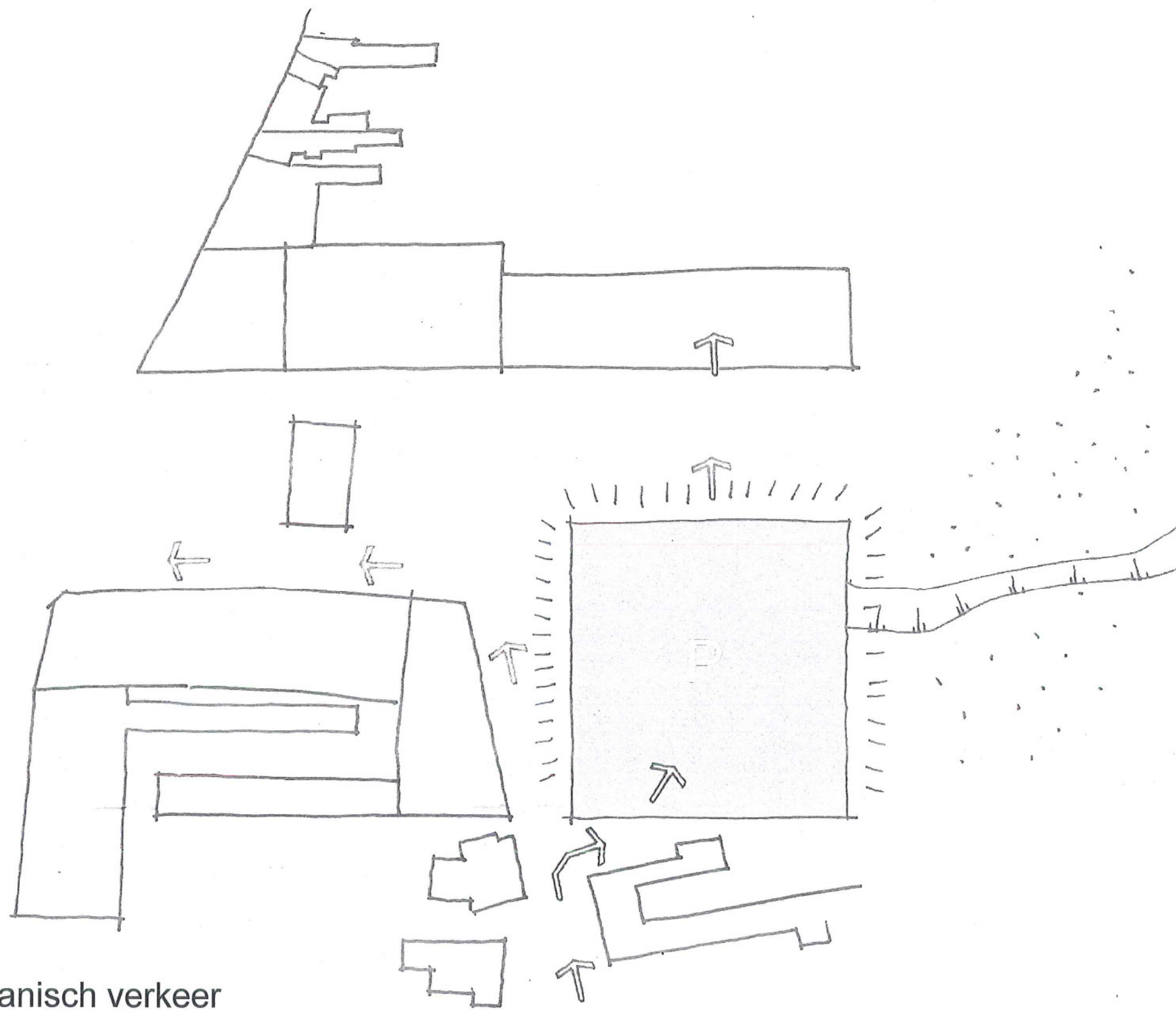
contextuele enveloppe

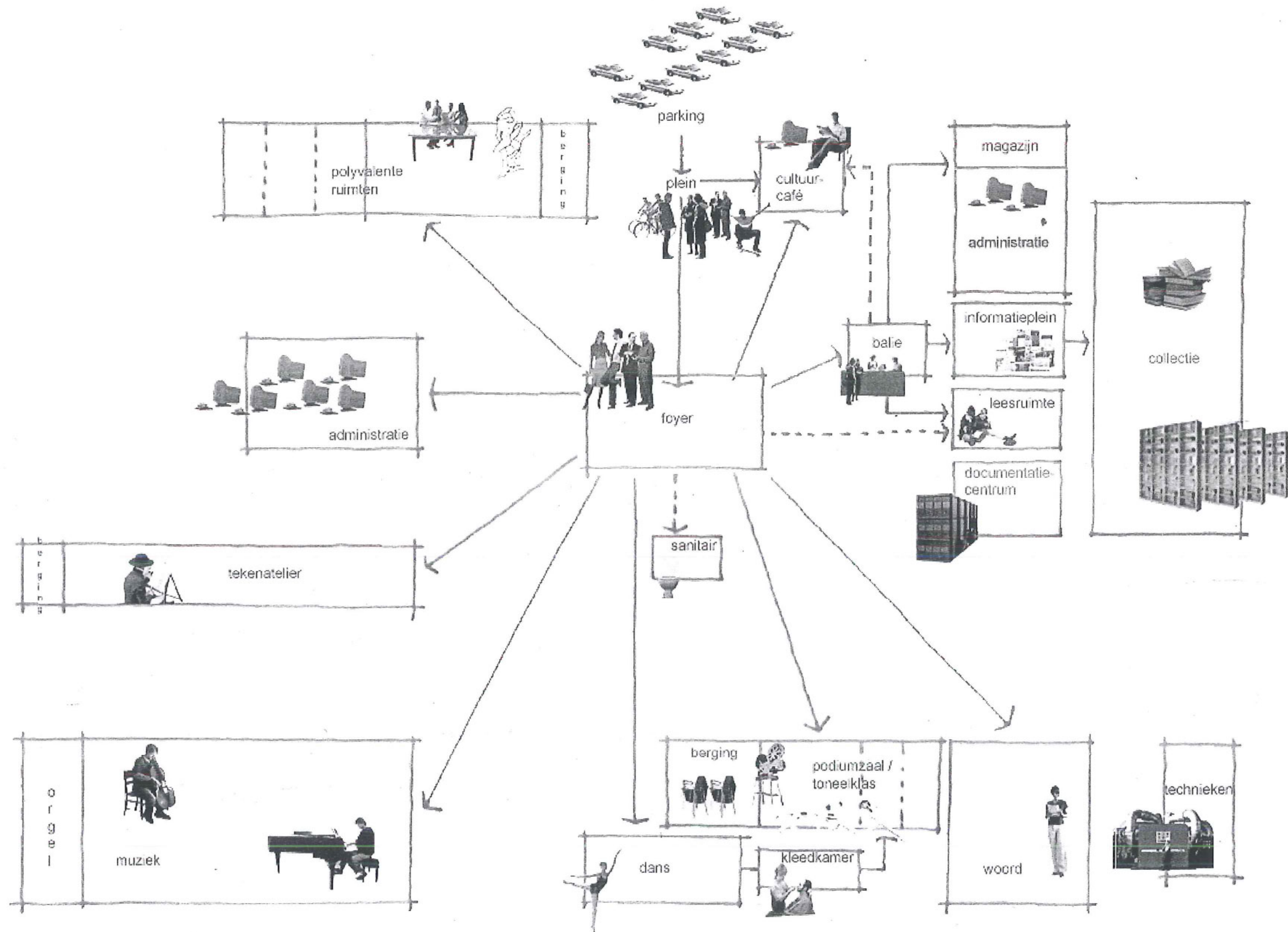
actieve overgangsruiimte

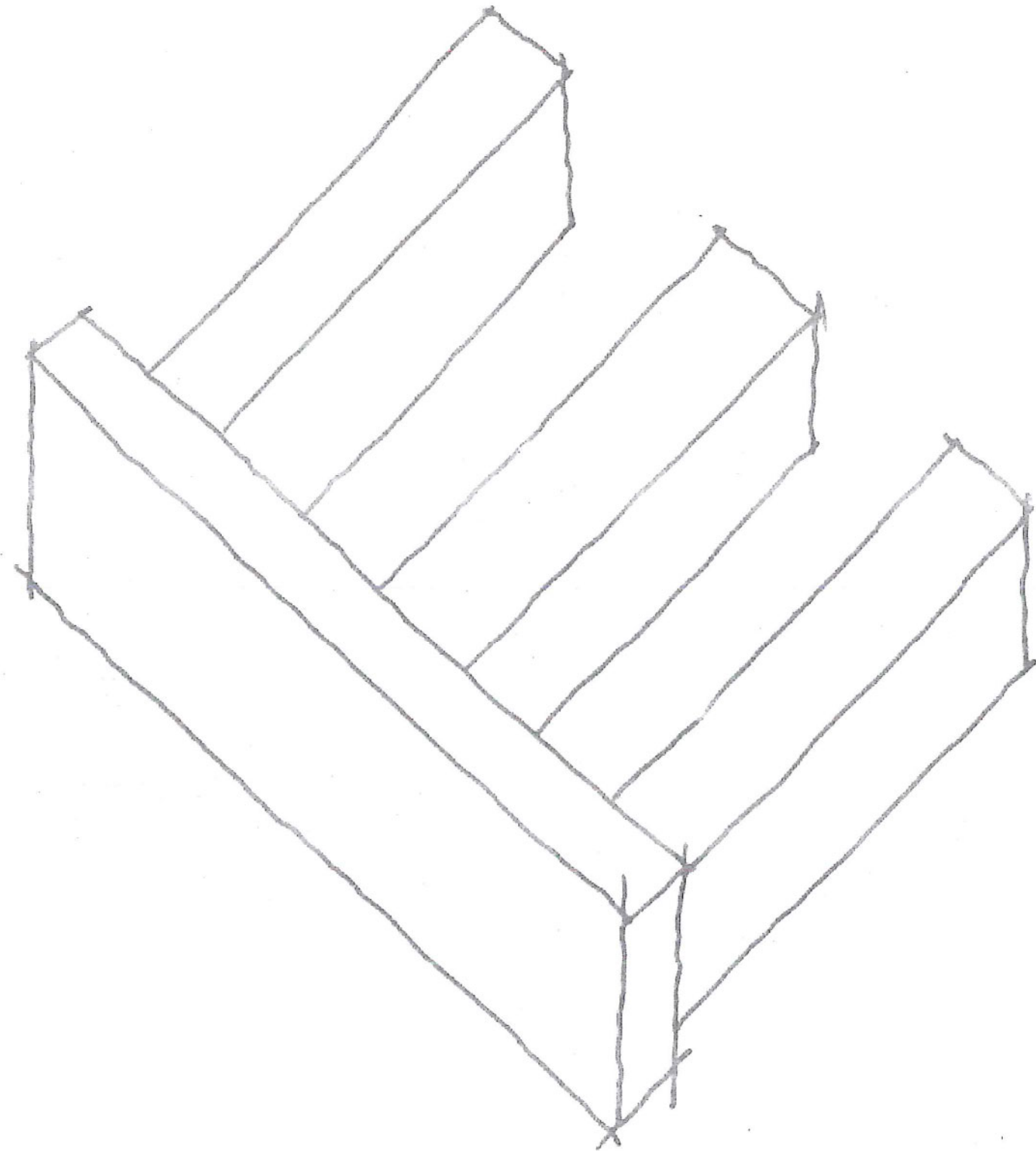
padennetwerk

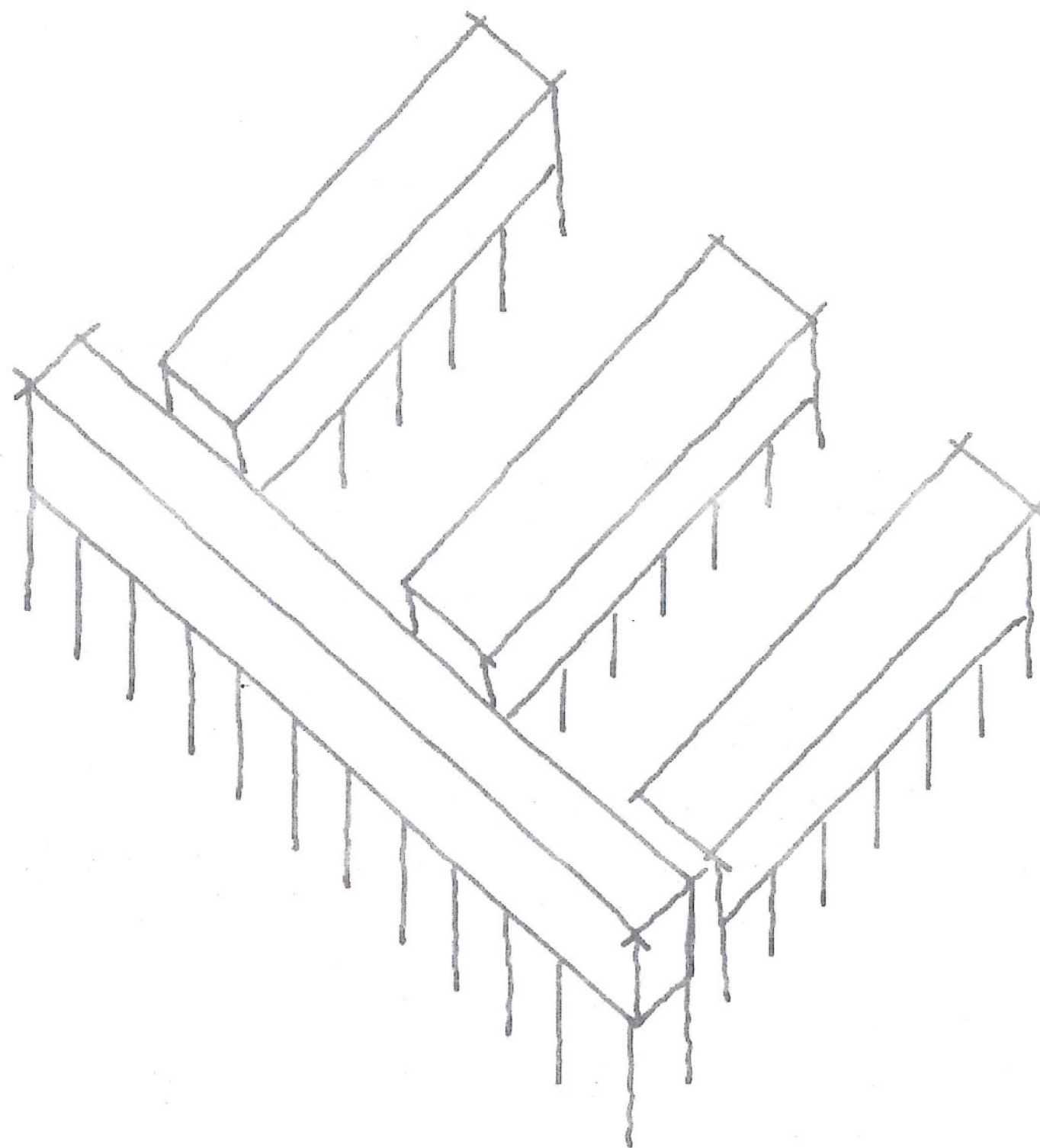
ontsluiting mechanisch verkeer

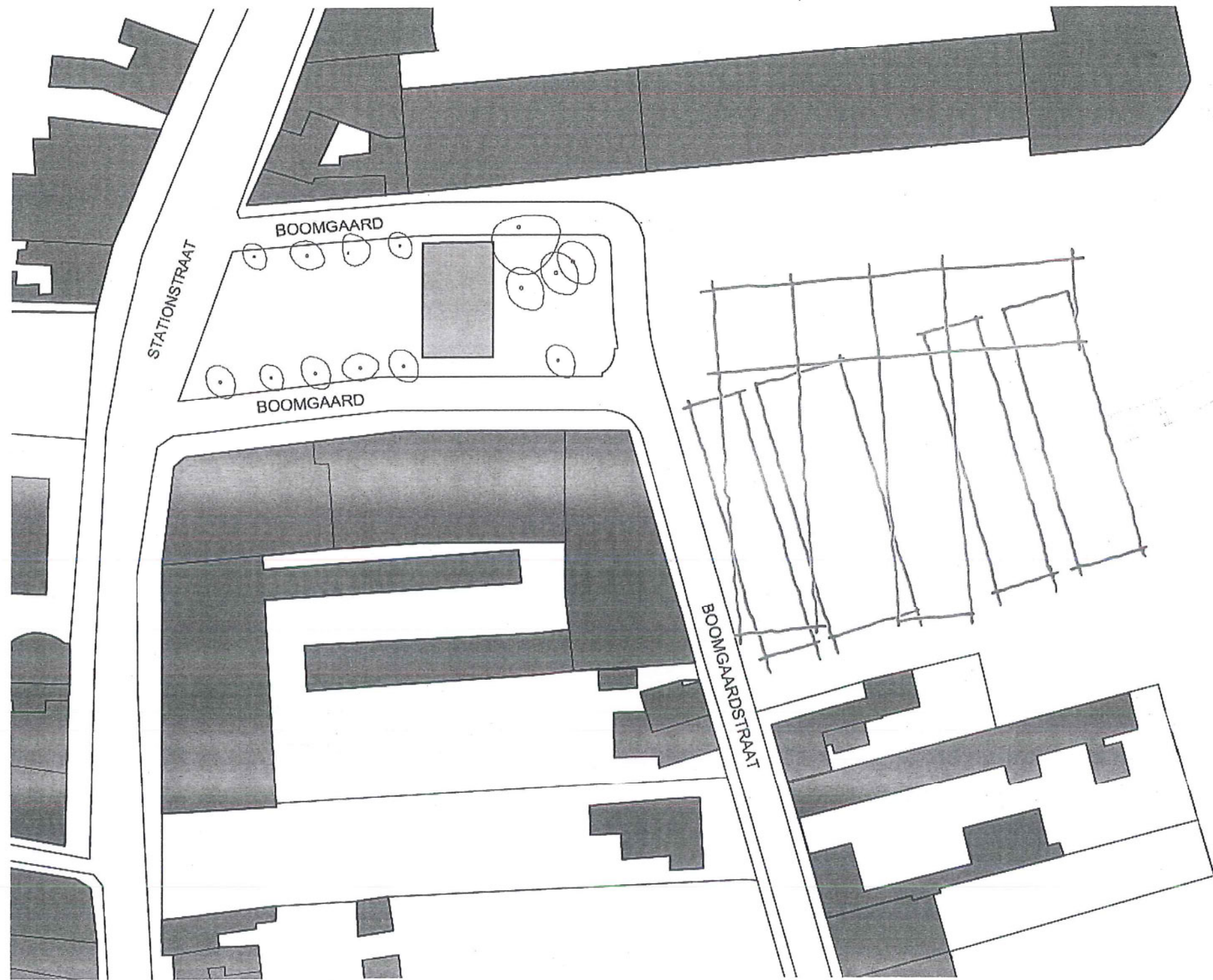
organisatorische ontwikkeling
foyer als knooppunt

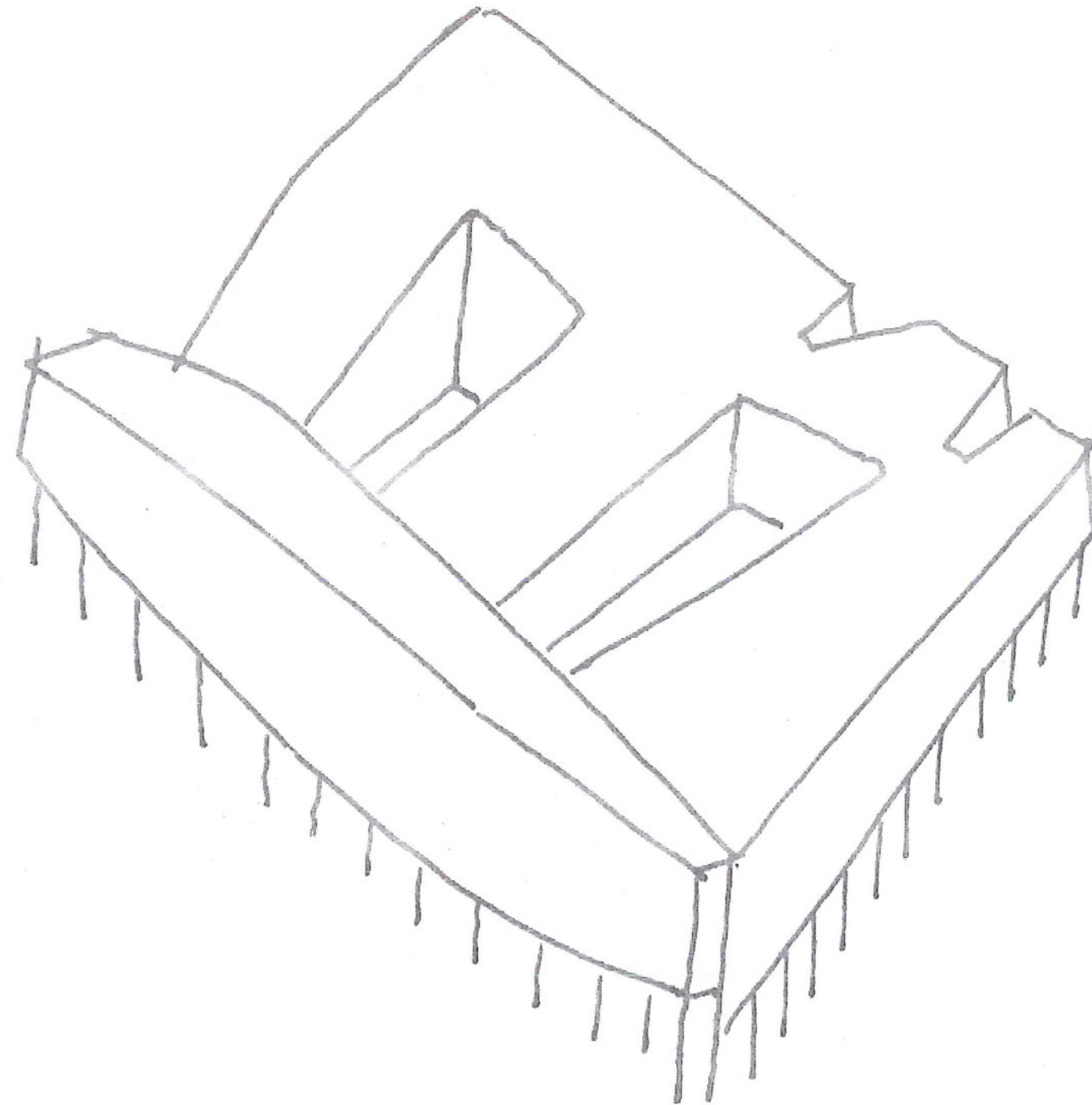
drie-dimensionele vertaling (

gelijkvloers als verlengde van plein

twee heersende richtingen

modelleren en op schaal brengen

Approach

De circulatie naar, rond en in het gebouw is belangrijk in de beleving ervan.

De toegang tot de foyer gebeurt via het nieuwe, tussen centrum en park geschakelde Warandeplein. De belevingswaarde vanuit beide zones is evenwaardig. Vanuit het centrum openen zich gestaag glimpzichten op het gebouw. Attractiepunten zijn de 'toren' -die een signaalfunctie heeft- en dichterbij het cultuur- en multimediacafé.

Vanuit het park is het kunstencentrum sterk aanwezig dankzij het 'natuurlijke' terreinval. Het park is lager gelegen wat de ervaring van het gebouw en het plein anders maakt dan bij benadering uit het centrum. Via een monumentale trap schrijdt men naar het hoger gelegen plein.

Van op het Boomgaardplein, evenwijdig met de foyer, ontstaat een ruim en onbelemmerd perspectief op het openbaar park. "De drang om naar een hoog punt te klimmen en van daar rond te kijken en de wereld te overzien lijkt universeel menselijk te zijn." (C. Alexander A Pattern Language, Uitkijk 62). Vrijwel iedere nederzetting heeft zo'n kenmerkend punt. Meestal is dit een kerktoren of een belfort. Uitkijkplaatsen vervullen complementaire functies. Belvédères geven mensen een plaats van waaruit zij over hun wereld kunnen overzien. Ze geven mensen een punt dat uit de verte zichtbaar is, waarop zij zich kunnen oriënteren als ze beneden zijn. Hoge punten spelen een belangrijke rol, het zijn punten die een spectaculair zicht geven. De wijze van beleving van dat uitzicht hangt af van de benadering van dat uitzichtpunt.

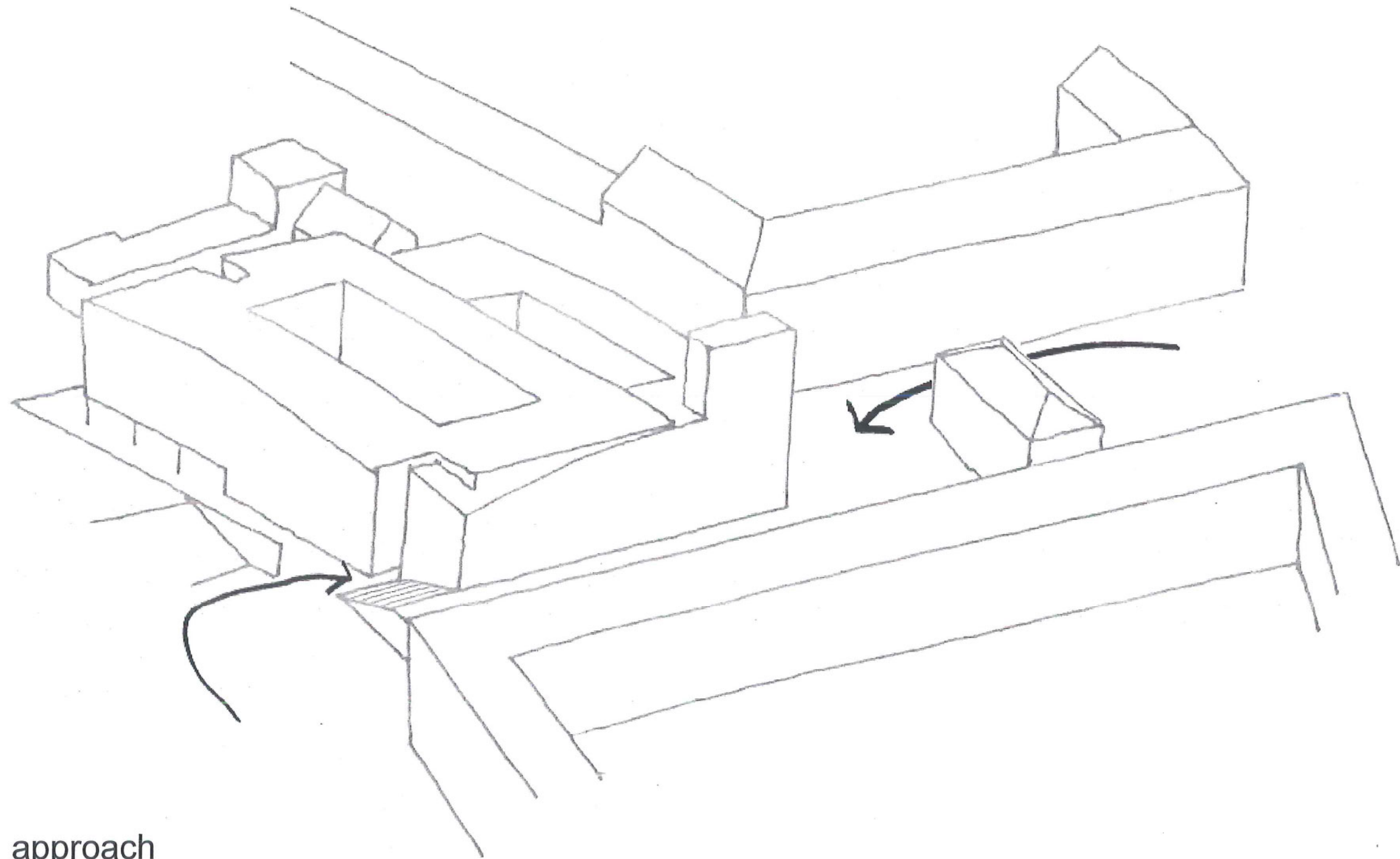
De attractieve betekenis van de transparantie van het gebouw gaat verder dan de visuele interactie tussen de diverse functies. Het gebouw kent een grote avondbezetting. De avondlijke verlichting van de binnenruimten vormt een visueel aantrekkingspunt.

De nagestreefde transparantie is echter met zorg behandeld. Het spel van zien en gezien worden kan amusant en verrijkend zijn, het mag echter geen onbehagen bij de gebruikers scheppen. Door het inbouwen van filters wordt de mate van zichtbaarheid, herkenbaarheid en privacy gedifferentieerd.

Ter hoogte van de Boomgaardstraat richten de 'smalle' maar diepe kolommen het zicht loodrecht op de gevel. Schuine zichten worden afgeschermd door de opeenvolgende verticale vlakken. Er ontstaat dwars op de gevel een gecontroleerde transparantie dwars door de verschillende afdelingen van het gebouw.

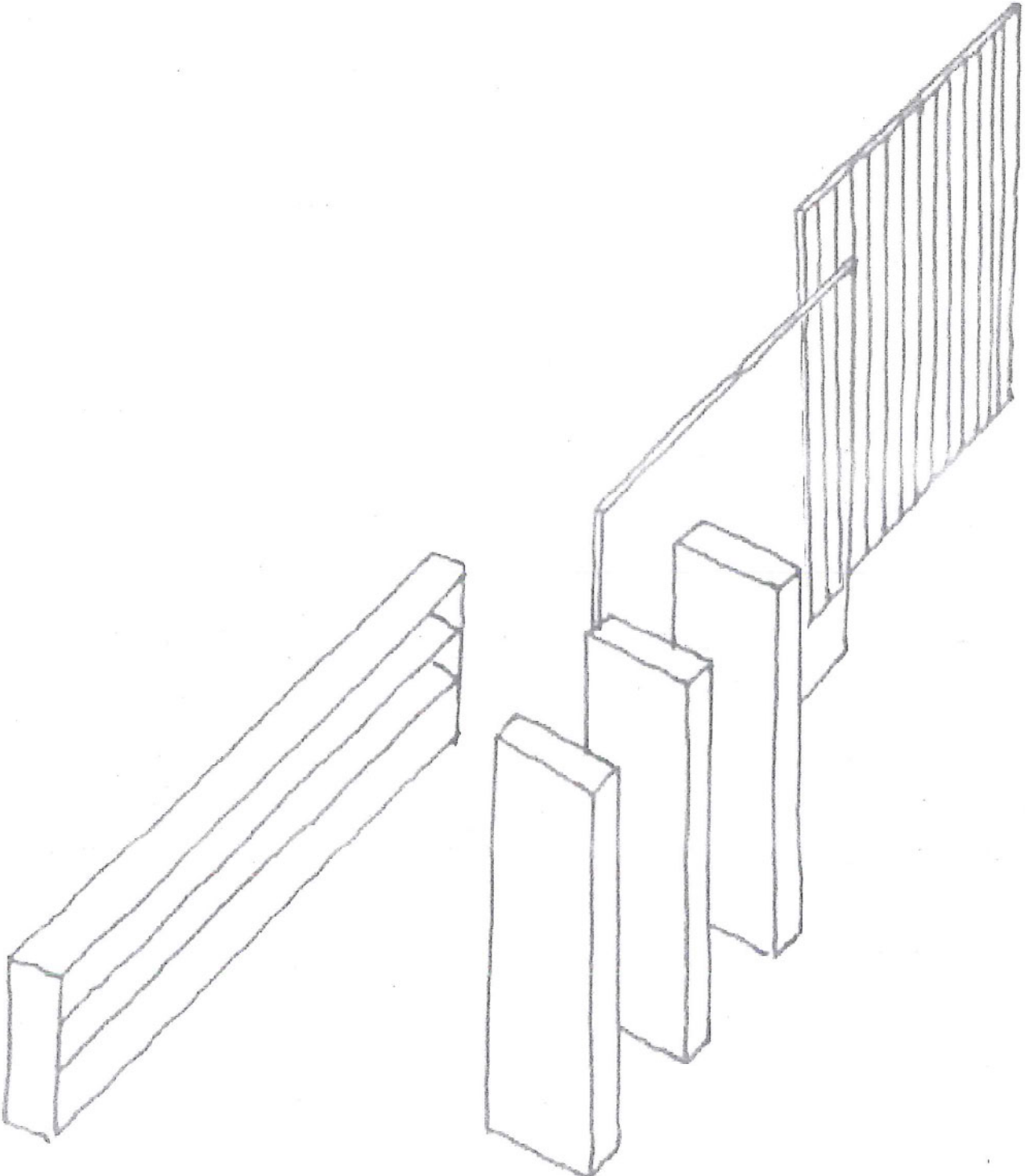
Glaskeuze, de kleur ervan, de massieve structuur van het gebouw, mobiele claustra's en de positie van het vast meubilair controleren de doorkijkjes, laten diepe blikken binnen waar wenselijk en isoleren waar de noodzaak ervan ervaren wordt.

Een waaier aan doorkijkjes en onverwachte perspectieven maken plein en gebouw blijvend boeiend. Het is een compositie op het thema van gecontroleerde transparantie en dito zichtlijnen.

approach

gecontroleerde transparantie

Toekomstwaarde

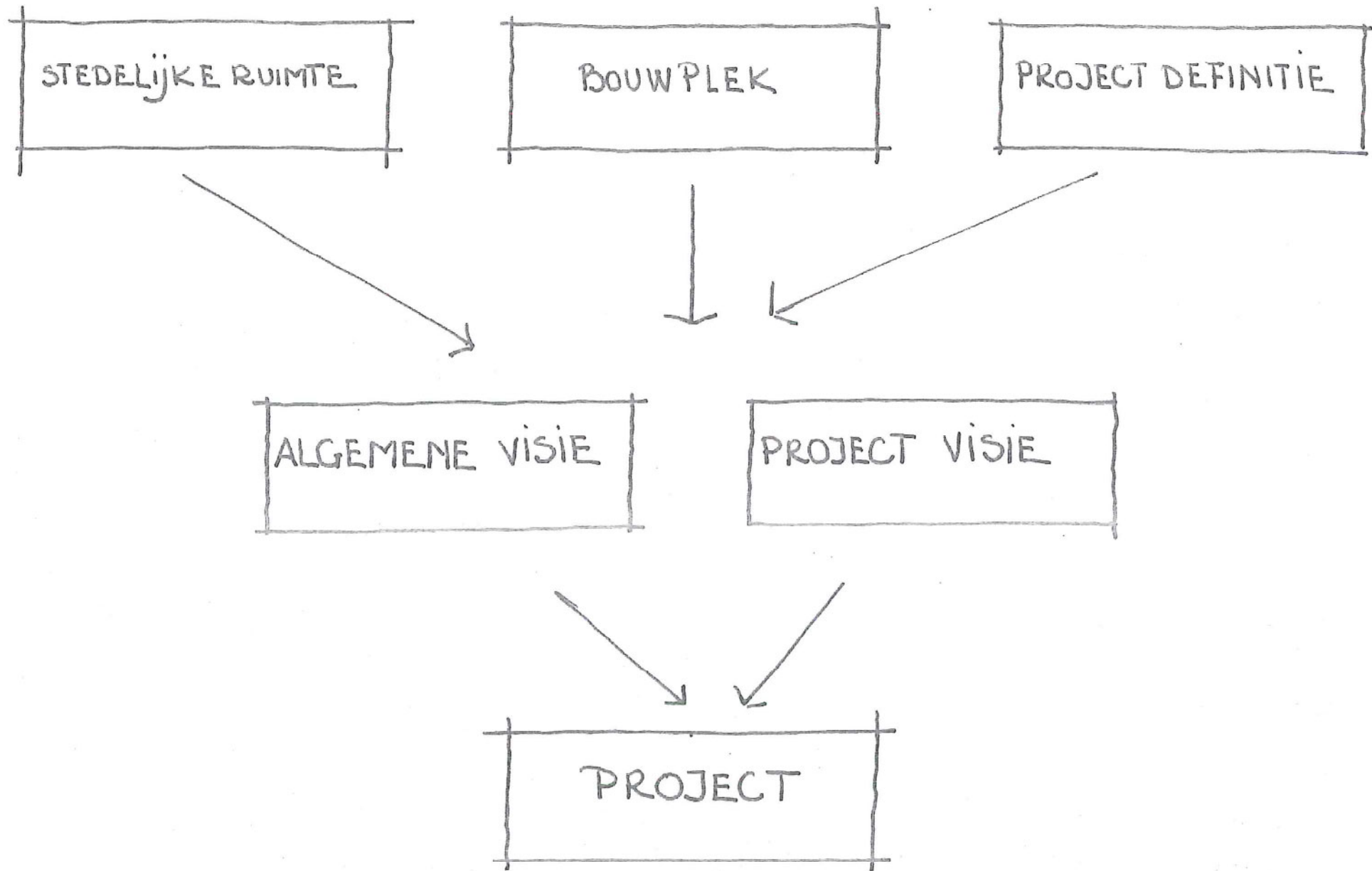
Organisaties veranderen en stenen zijn star.

Op welke wijze bouwen of verbouwen zonder in de toekomst tegen beperkingen aan te lopen?

Om op deze vraag te antwoorden kozen we voor een zo eenvoudig mogelijke structuur, geïnspireerd op het 'Maison Domino'-concept. In zijn elementaire vorm is het gebouw een kolomskelet structuur. De ruimte tussen de kolommen is aanpasbaar volgens het programma ('plan libre').

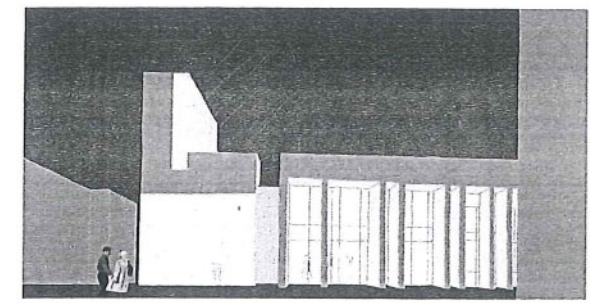
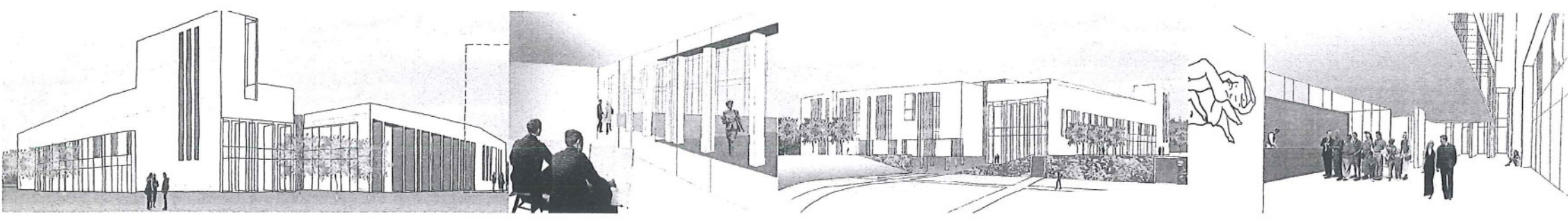
De voorgestelde indeling van de verdiepingen beantwoordt aan de huidige behoeften. Door middel van kast- en glaswanden wordt een geoptimaliseerd evenwicht tussen privacy, efficiënte werkorganisatie en herbestembaarheid bekomen.

Ondanks het zware programma blijft het gebouw op schaal van de omgeving. Door het maximale gabariet te benutten, optimaliseert het gebouw de schaarse ruimte en blijft het aanpasbaar voor nog onbekende behoeften. Met zijn compacte opbouw schikt het gebouw zich naar de draagkracht van de omgeving, wat als hoger beschreven een vereiste is voor duurzaam ruimtegebruik.

ANALYSE ↑
 ↓
 IDEE
 ↓
 TOETSEN ↓

Project

Meer en meer wordt vastgesteld dat het boek en lezen aan belang inboeten. Op maatschappelijk vlak is de verdringing van het boek door de faciliteiten van het 'world wide web' een om te keren trend. Ondanks het feit dat lezen vaak een individuele bezigheid is, kan samen lezen, studeren of naar een verhaal luisteren een verbondenheid (gemeenschapsgevoel) creëren. Ten einde de aantrekkingskracht van de bibliotheek en de werking van het kunstencentrum te vergroten, dringt een nieuw bibliotheekconcept zich op : de lezer komt centraal te staan.

Waar in de collectieruimte op de bovenste verdieping kleinere leesplekken worden gevormd door lichtvlekken (bovenlichten), is op de benedenverdieping (niveau -1) een geborgen leesruimte ondergebracht. Vergelijkbaar met een leesplek op een zolderkamertje, biedt deze 'geïsoleerde' leesruimte intimiteit en rust. Een lichtpatio zorgt voor daglicht in deze leesruimte.

De leesruimte wordt multifunctioneel geschakeld op het documentatiecentrum. Zij leent zich naast studie- en leesruimte, ook voor lezingen, cursussen enz. In dit verband kan de leesruimte ook gescheiden van de bibliotheek functioneren.

Het documentatiecentrum herbergt het collectieve geheugen van Aalter. Het dient behoedzaam bewaard, echter zonder de archiefruimte naar een hermetisch gesloten kelderruimte te verbannen. Transparante scheidingswanden laten toe de archiefruimte op de leesruimte te betrekken.

Balies, pc's, luisterplekken,... worden ondergebracht in 'boxen'. Deze meubels zoneren de ruimten.

Polyvalente lokalen

In uitbreiding op de foyer is de grote polyvalente ruimte langs het Warandeplein gesitueerd, met zicht op het gemeentelijk park. Dringt de bezoeker dieper in het gebouw dan komt de hij langs de receptiebox, via een ruim beglaasde patio bij de kleinere polyvalente lokalen. Eventueel kan het terras in de patio mee betrokken worden in de georganiseerde activiteiten.

Multifunctionaliteit van ruimten houdt vaak onpersoonlijkheid in. De ruimten zijn neutrale, anonieme dozen waarin alles kan gebeuren (non-places). Nochtans kunnen de sfeer en het karakter van een ruimte activiteiten in hun beleving ondersteunen en versterken. De vraag multifunctionele ruimten te ontwerpen, houdt steeds een evenwichtsoefening in tussen de sfeer en de mogelijkheden van de ruimten. We zoeken naar flexibiliteit zonder anonieme ruimtes te maken.

Woord en Dans

Vanuit de doelstelling een multifunctioneel gebouw te ontwikkelen, biedt het diverse uitrustingen en ruimten (klein en groot, licht en gesloten,...) aan die apart of samen inzetbaar zijn. In het verlengde van de polyvalente ruimten wordt de podiumzaal/toneelklas geschakeld. De promenade architecturale brengt het publiek via een patio naar auditiezaal en toneelklas met aanhorende dienstlokalen.

Niet alleen om functionele redenen hoort de podiumzaal op het gelijkvloers, ook gevoelsmatig. Dansen als verlengstuk van wandelen hoort, zo menen we, op het niveau van het plein. En waarom zou het plein, naar de oorsprong van het theater terugkerend, niet ooit een podium vormen ?

Podiumzaal en toneelklas worden geïntegreerd. Door middel van flexibele scheidingen (vb. gordijnen / coulissen) kan het volume aangepast worden en kan gespeeld worden vóór het publiek of centraal ervan. De diverse opstellingsmogelijkheden bieden de ruimte voor experiment.

Aan optreden gaat veel oefening vooraf en dat is geen publieke activiteit. Meer op zichzelf gekeerd, liggen deze lokalen achter de multifunctionele ruimte langs het park of de patio. Dienstlokalen als kleedkamers en sanitair worden gedeeld met de auditiezaal en toneelklas. Zij worden zo gepositioneerd dat zij de meervoudige inzetbaarheid van de aanliggende ruimten ondersteunen.

Podiumzaal en toneelklas zijn ook rechtstreeks bereikbaar vanuit de afdeling woord en dans van de academie.

Administratie

De administraties van gemeentelijke cultuurdienst en academies zijn gebundeld op de eerste verdieping. Via een luie trap vanuit de foyer bereikt men het secretariaat en de administratieve diensten in de kop van het gebouw met zicht op het plein.

Opnieuw is het 'plan libre' functioneel en overeenkomstig het huidige behoefteprogramma door middel van functionele boxen (units), kasten- en glaswanden ingericht.

Tekenacademie

De tekenateliers schikken zich op deze eerste verdieping rond de triangulaire patio en geven uit op een terras dat zich uitstekend leent voor buitenlessen. De circulatie langs de tekenateliers en het terras biedt een ongebruikelijk zicht op de ruïnen van de bomen in de patio, wat de relativiteit van hoogte illustreert.

Muziekacademie

Binnen het concept van een veelheid van multifunctioneel inzetbare ruimten, vormt de orgelklas een aanvulling op de polyvalente ruimten en podiumzaal / toneelklas op het gelijkvloers.

Vanuit de overloop op de eerste verdieping is de orgelklas in het hart van het gebouw gemakkelijk publiek toegankelijk. Beide patio's flankeren de ruimte akoestisch.

Met bijzonder aandacht voor de akoestische buffering, werden de les- en repetitielokalen van de muziekacademie op de 3de verdieping gesitueerd. Muziek hoort uit te deinen in de hemel.

In tegenstelling met de tekenateliers, zijn muziekwerken aan de actie van het maken gebonden. Muziek is niet decoratief zoals andere kunstwerken dat wel kunnen zijn. Je kunt er de ruimte niet mee aankleden. Muziekklassen verdienen een extra afwerkingsgraad zodat bij het einde van het stuk geen leegte zou ervaren worden.

De westelijk gelegen klassen kijken uit en geven toegang tot het dak van de bibliotheek, dat intensief begroeid een attractief zicht biedt over de daktuin naar de kerk en in de verte het gemeentehuis.

Circulatieruimten

Zoals reeds hoger aangehaald zijn de circulatieruimten belangrijk in de beleving van het gebouw.

De paden door het gebouw hebben uiteenlopende breedten. Hierdoor ontstaan langs de looproutes plekken die de ruimte laten voor een babbeltje bij een 'toevallige' ontmoeting. De paden door het gebouw worden hierdoor gepromoveerd van louter circulatieruimte tot informele ontmoetingsruimte. De beweging door het gebouw wordt een beleving op zich.

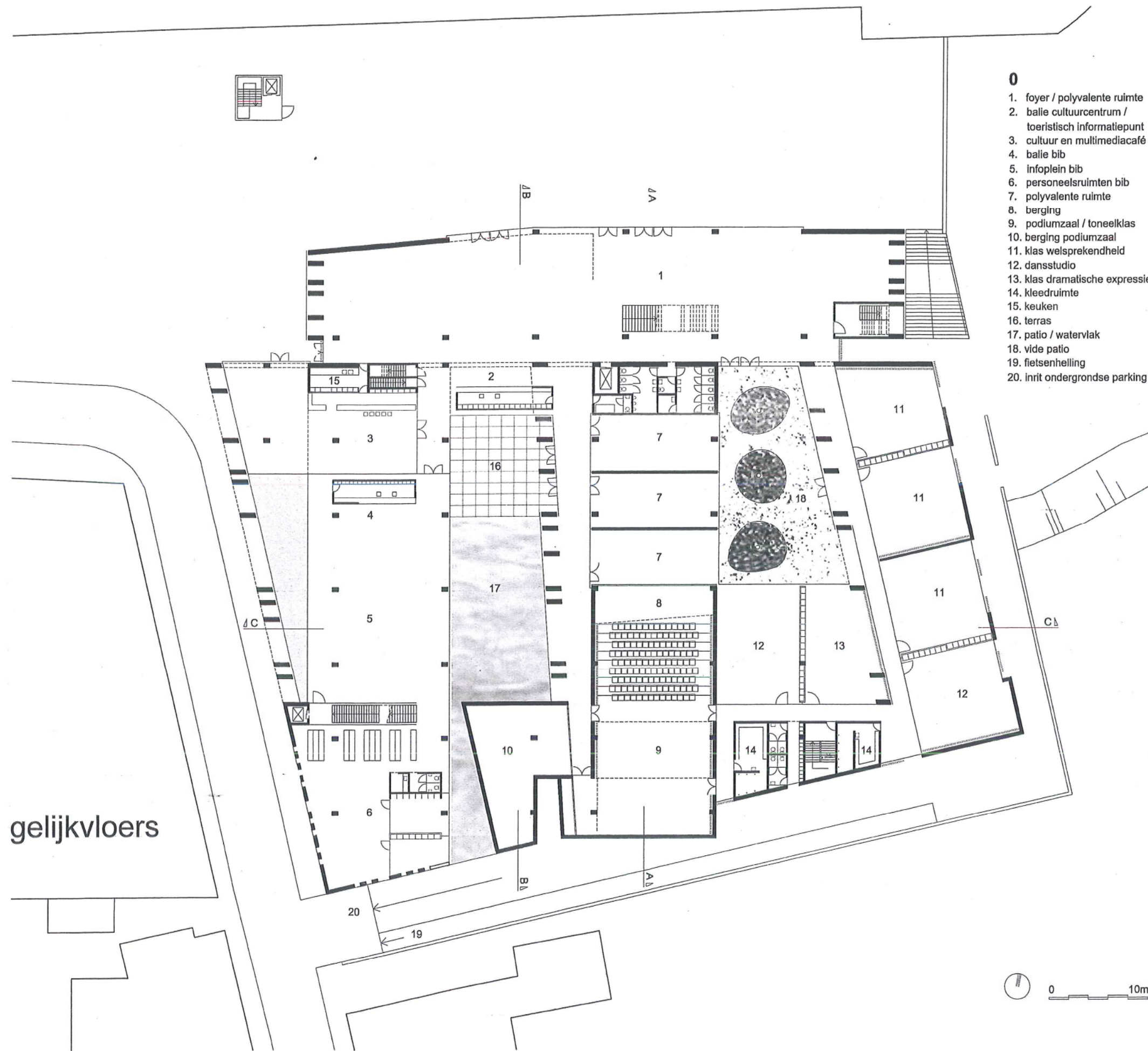
De niet parallelle wanden en de beheerste transparantie scheppen spannende perspectieven door het gebouw en animeren de routing door het gebouw. De opeenvolging van verschillende sferen en belevingen, vervolledigt de promenade architecturale ingezet bij de benadering van het gebouw.

Publieke buitenruimte

De betekenis van de publieke buitenruimtes is voor het welslagen van het Warandeproject even belangrijk als deze van het kunstencentrum zelf.

Waar de gebouwen overdekte ontmoetingsplaatsen zijn die het gemeenschapsgevoel moeten bevorderen, is het plein een ontmoetingsruimte buiten. Het plein vormt een verlengde van de binnenruimten en omgekeerd. De wisselwerking binnen-buiten vergroot de activiteit op het plein.

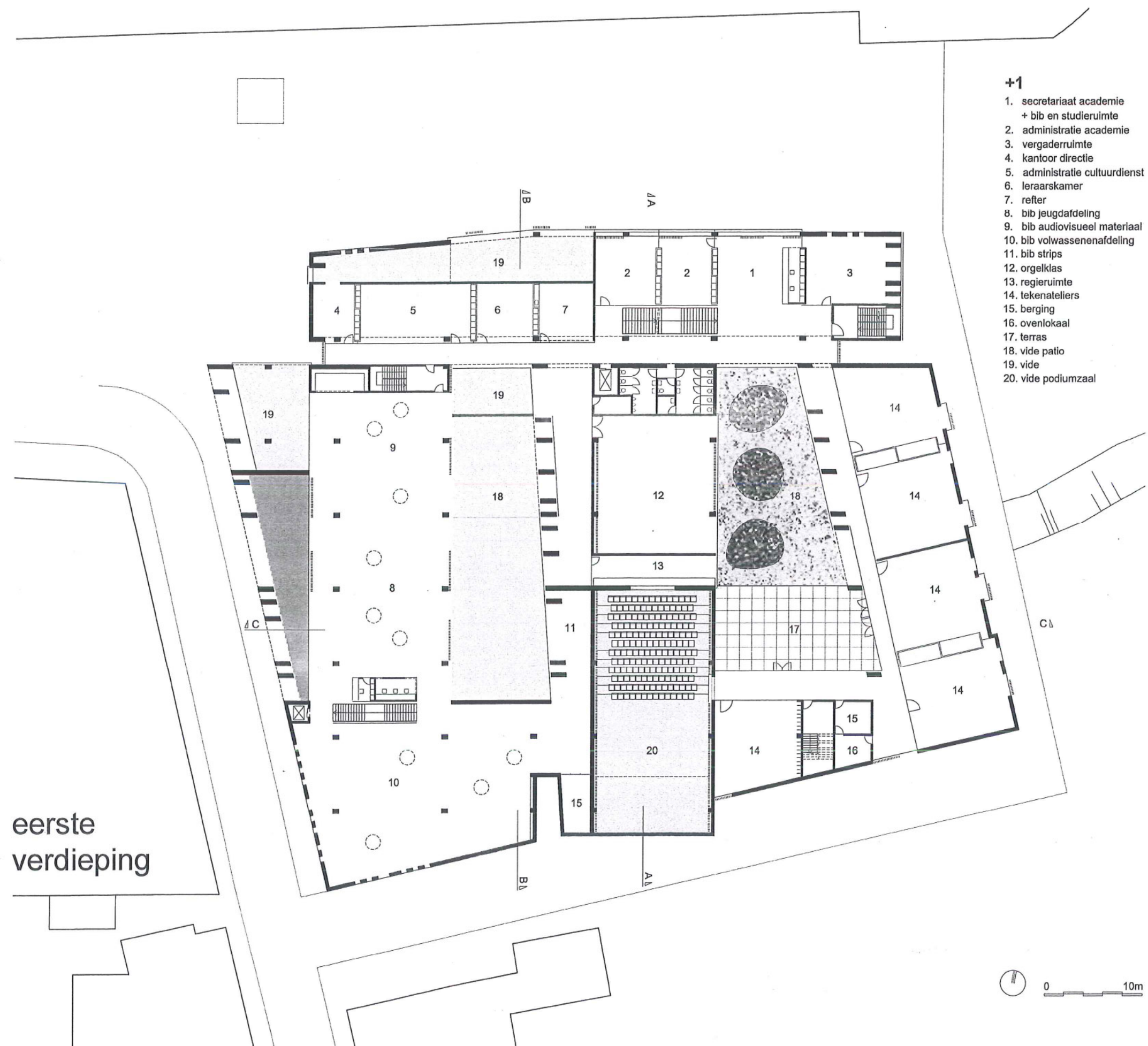
De inrichting van het Warandeplein brengt het op schaal en zorgt voor nodige zomen en animatie (attractiviteit).

- 0**
- 1. foyer / polyvalente ruimte
 - 2. balie cultuurcentrum / toeristisch informatiepunt
 - 3. cultuur en multimediacafé
 - 4. balie bib
 - 5. infoplein bib
 - 6. personeelsruimten bib
 - 7. polyvalente ruimte
 - 8. berging
 - 9. podiumzaal / toneelklas
 - 10. berging podiumzaal
 - 11. klas welsprekendheid
 - 12. dansstudio
 - 13. klas dramatische expressie
 - 14. kleedruimte
 - 15. keuken
 - 16. terras
 - 17. patio / watervlak
 - 18. vide patio
 - 19. fietsenhelling
 - 20. inrit ondergrondse parking

gelijkvloers

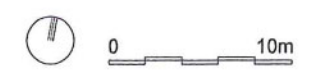

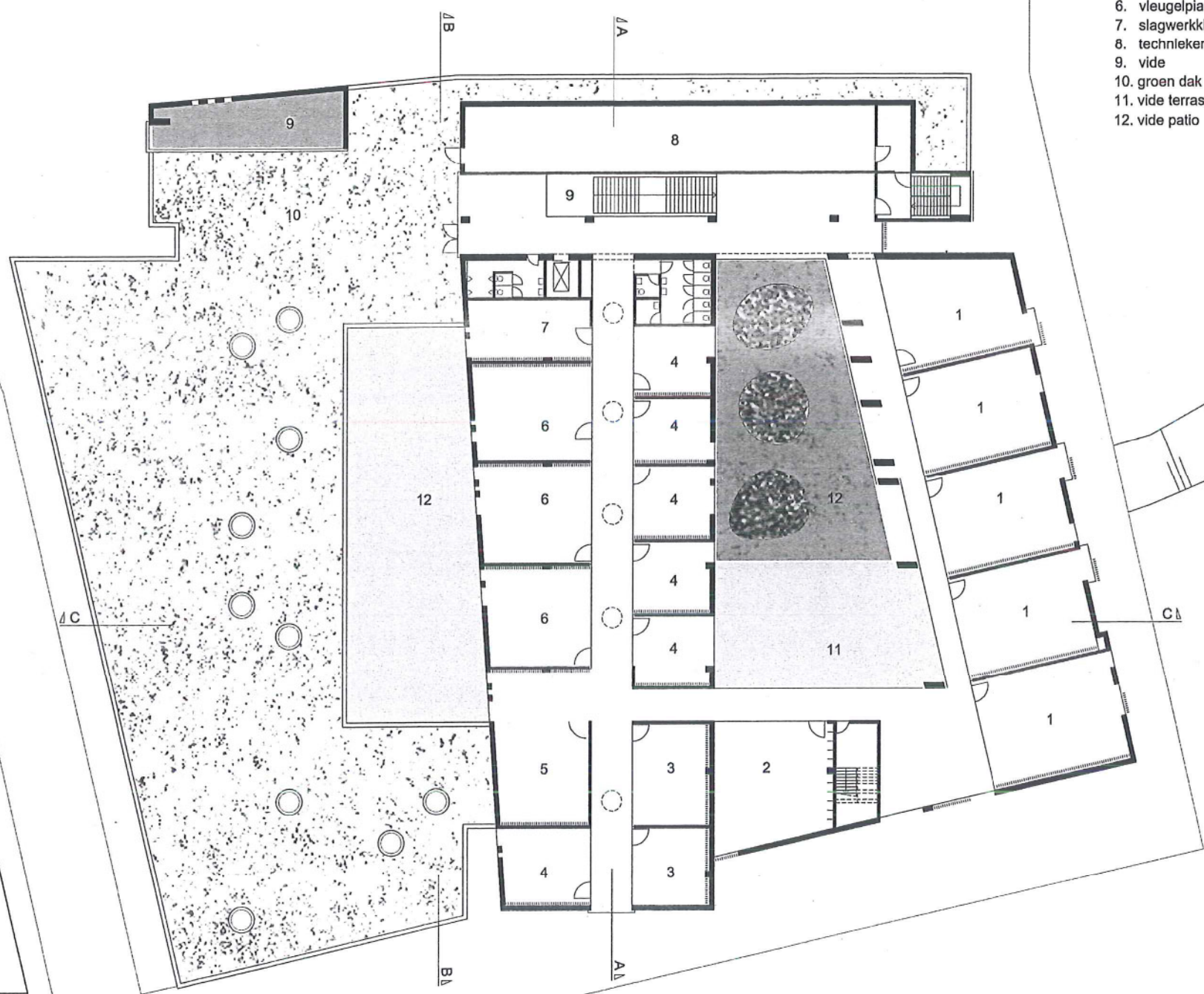
+1

- 1. secretariaat academie
+ bib en studieruimte
- 2. administratie academie
- 3. vergaderruimte
- 4. kantoor directie
- 5. administratie cultuurdienst
- 6. leraarskamer
- 7. refter
- 8. bib jeugdafdeling
- 9. bib audiovisueel materiaal
- 10. bib volwassenenafdeling
- 11. bib strips
- 12. orgelklas
- 13. regieruimte
- 14. tekenateliers
- 15. berging
- 16. ovenlokaal
- 17. terras
- 18. vide patio
- 19. vide
- 20. vide podiumzaal

eerste
verdieping

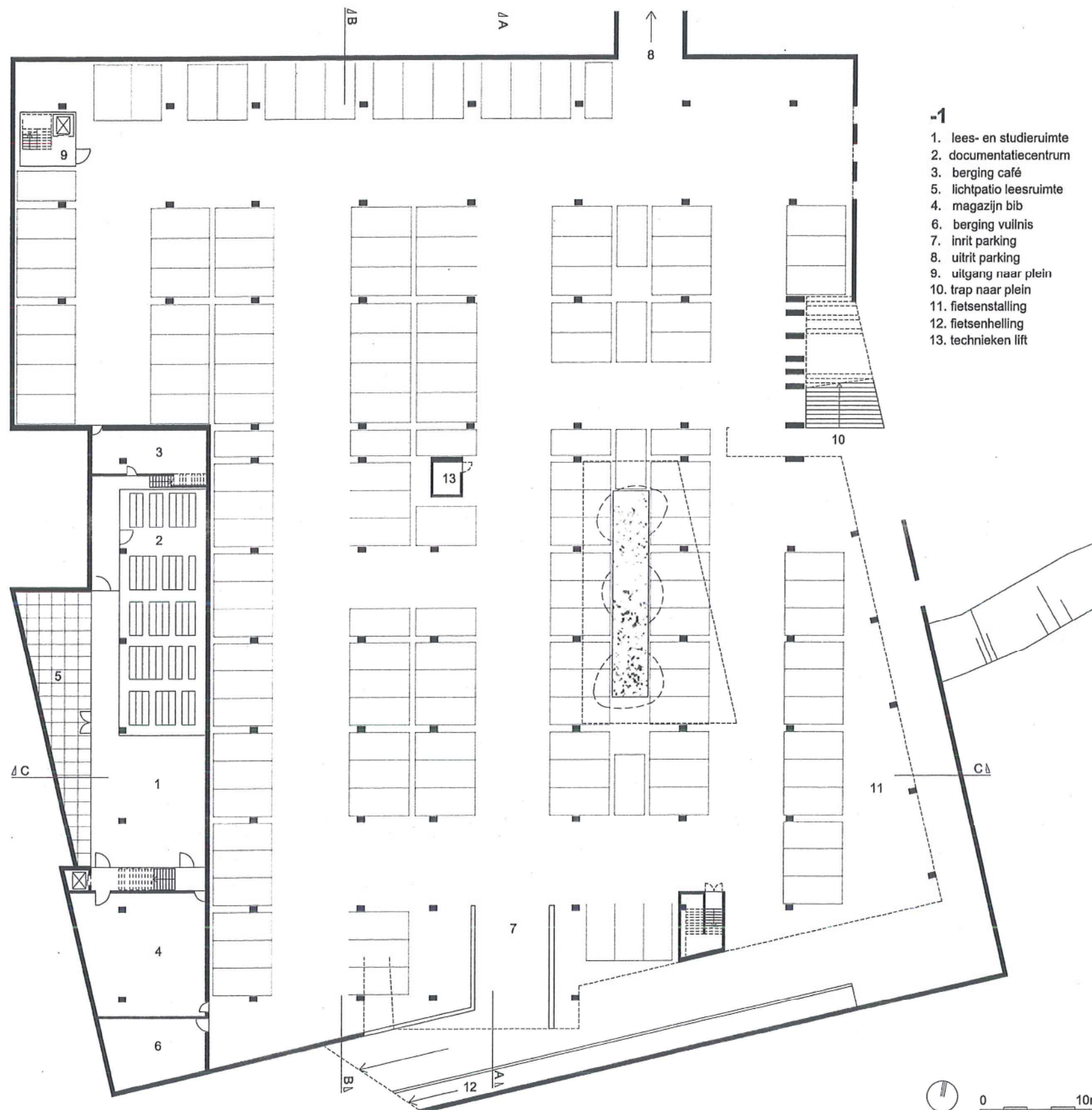
tweede
verdieping

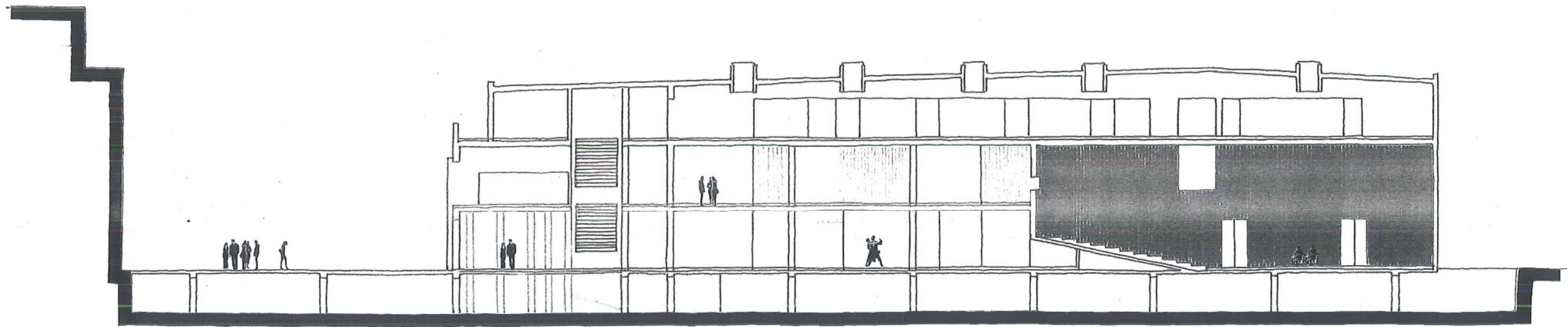

- +2**
- 1. muziekacademie theoretische vorming
 - 2. ICT - PC klas
 - 3. samenspelklas
 - 4. instrumentenklas
 - 5. orffklas
 - 6. vleugelpiano-klas
 - 7. slagwerkklas
 - 8. technieken
 - 9. vide
 - 10. groen dak
 - 11. vide terras tekenateliers
 - 12. vide patio

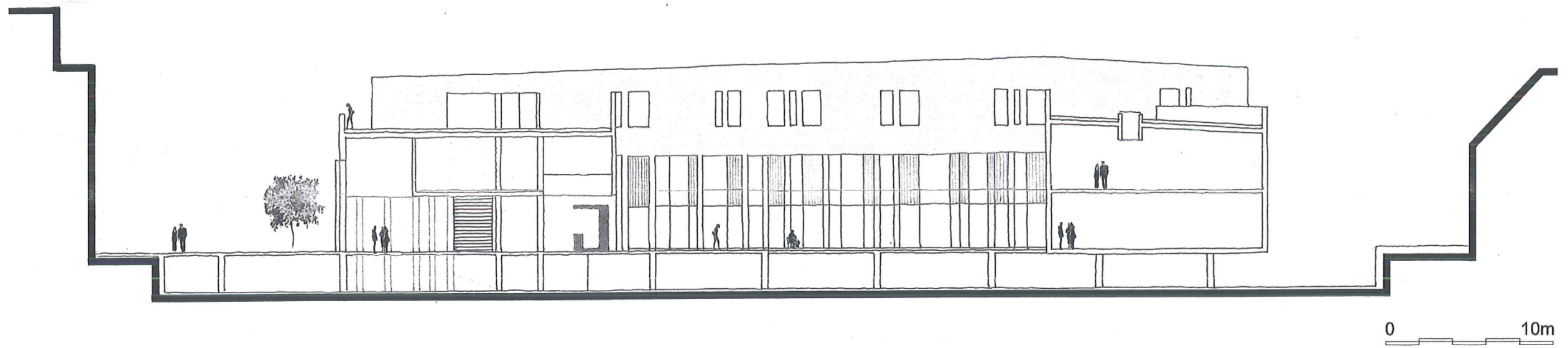
kelder
verdieping

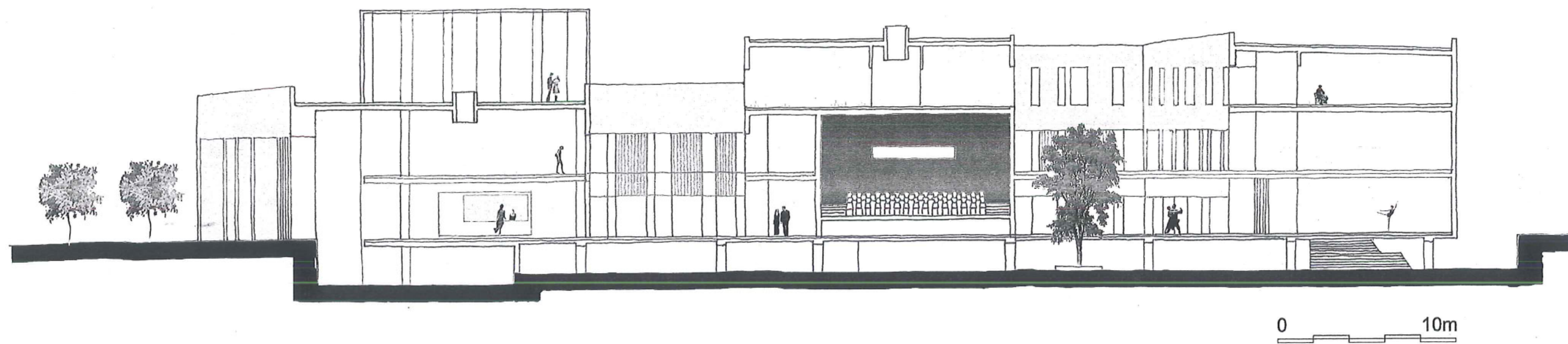

doorsnede AA

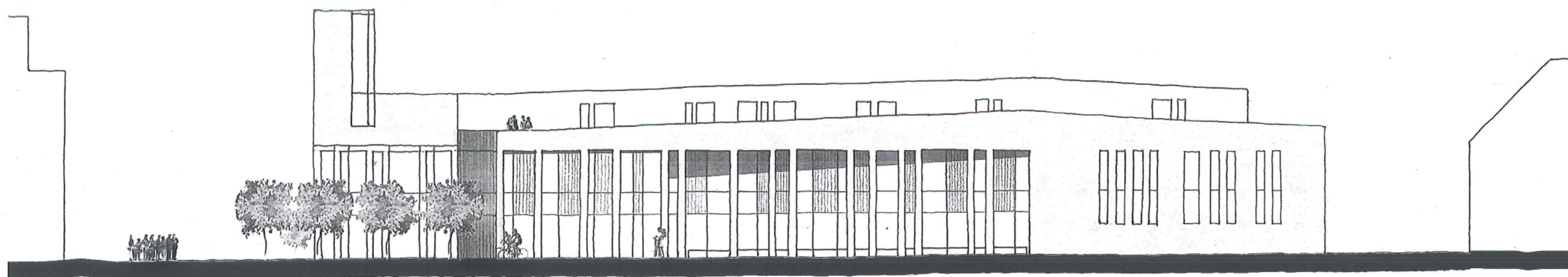
0 10m

doorsnede BB

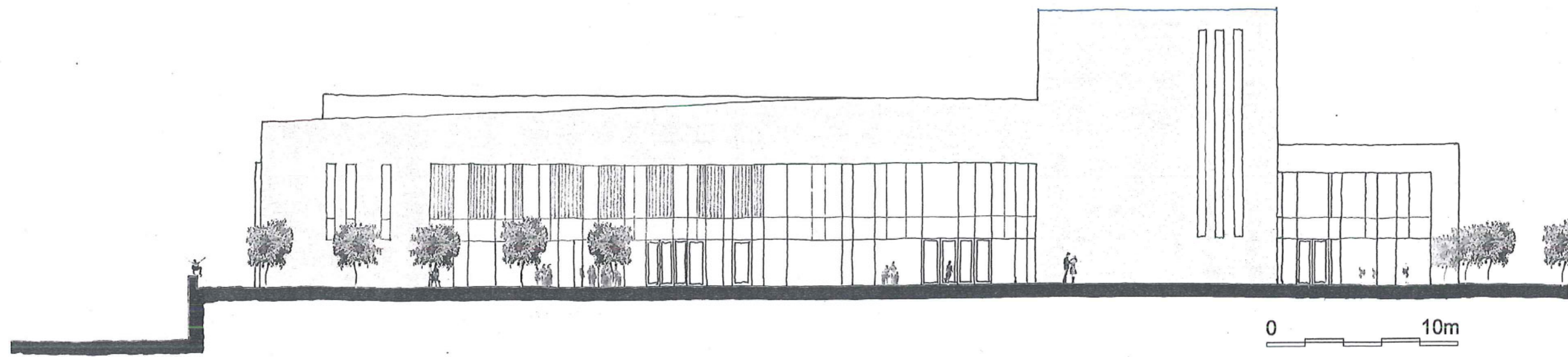

doorsnede CC

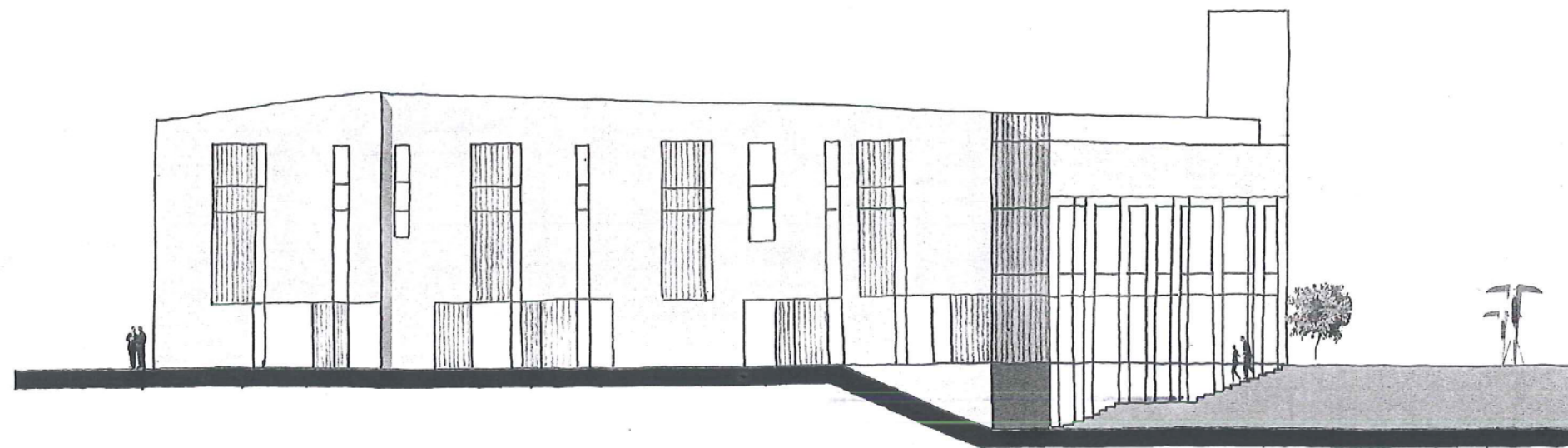

gevel Boomgaardstraat

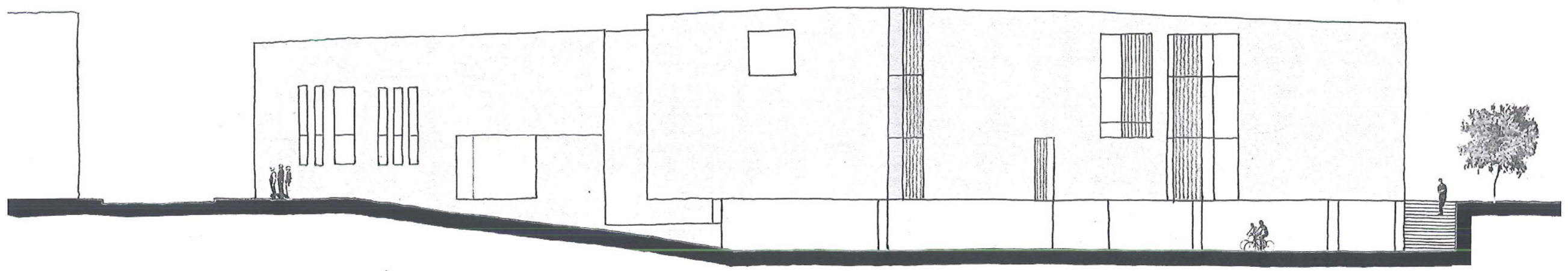
0 10m

gevel Warandeplein

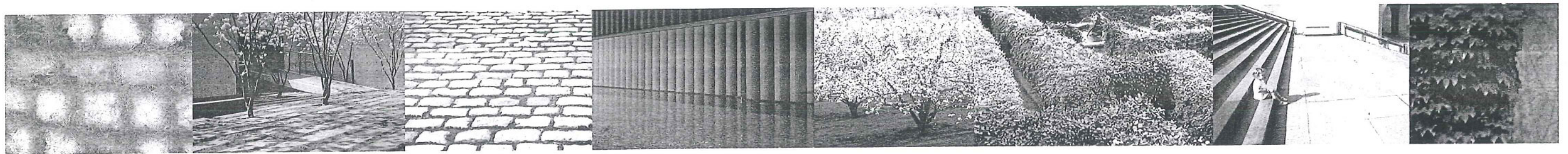
gevel gemeentelijk park

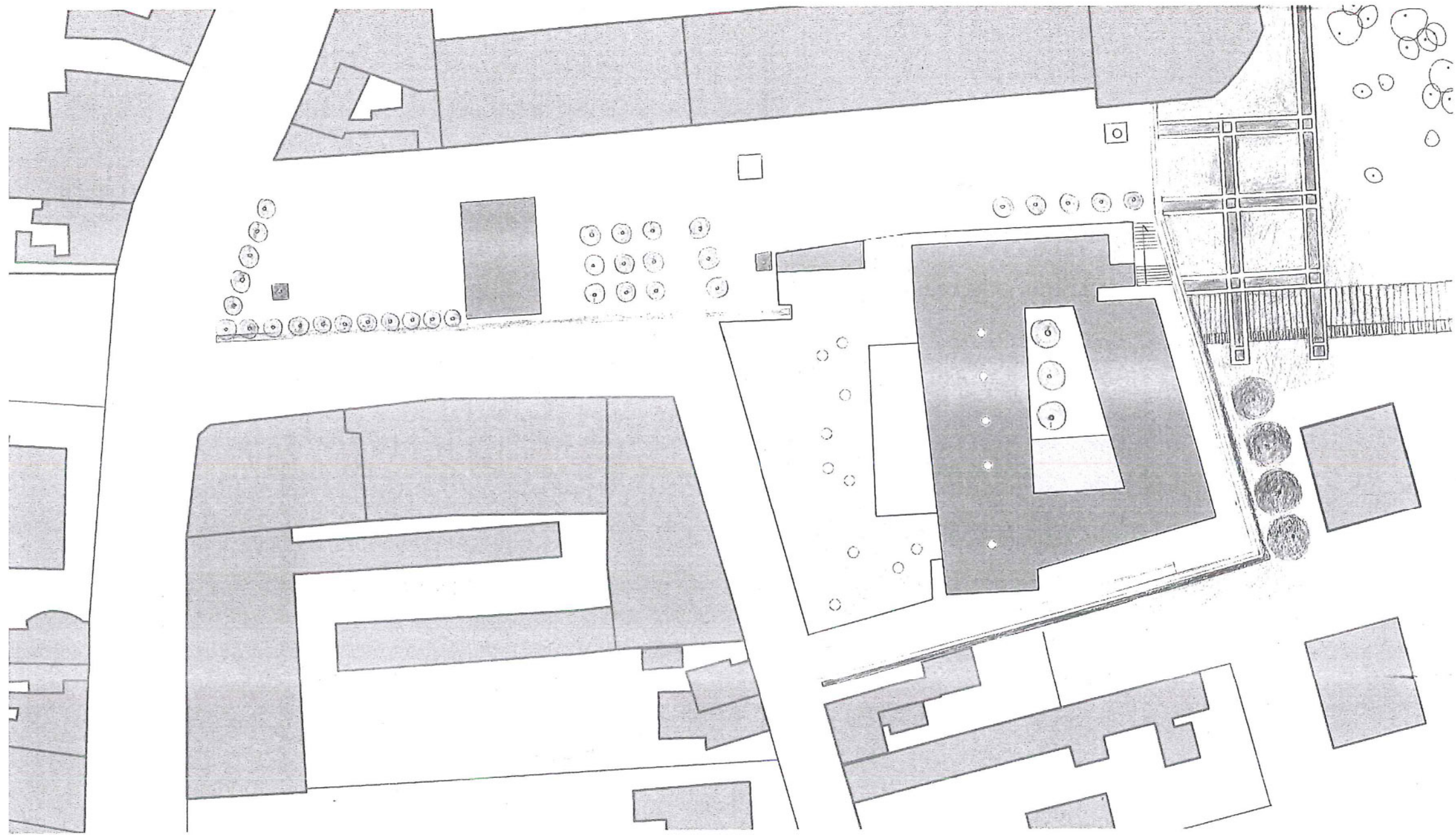

0 10m

gevel parkinginrit

bilquin serck | architecten

aanleg publieke ruimte

Materialen

Voor de materialisatie van de gebouwen wordt voor streekeigenheid gekozen waardoor de verankering in de omgeving wordt versterkt.

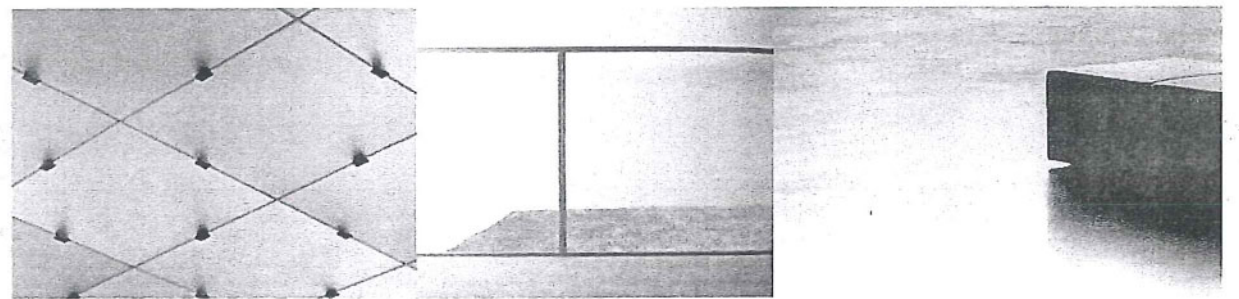
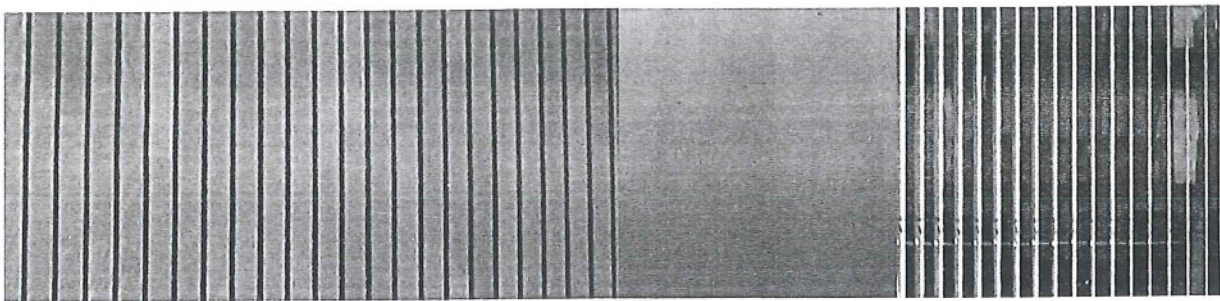
Traditioneel wit gekalkt of geschilderd gevelmetselwerk wordt op een hedendaagse wijze aangewend. Het verleent de gebouwen een zekere aanwezigheid (massa) die publieke gebouwen vragen. Anderzijds krijgen de volumes een fragiliteit door de massa te versnijden in functie van raamopeningen, patio's,... Afhankelijk van de functie en betekenis van achterliggende ruimten wordt het glas in het vlak van het metselwerk, verdiept of net uitspringend geplaatst en worden de hoger beschreven schermen (claustra's, gekleurd glas,...) aangebracht.

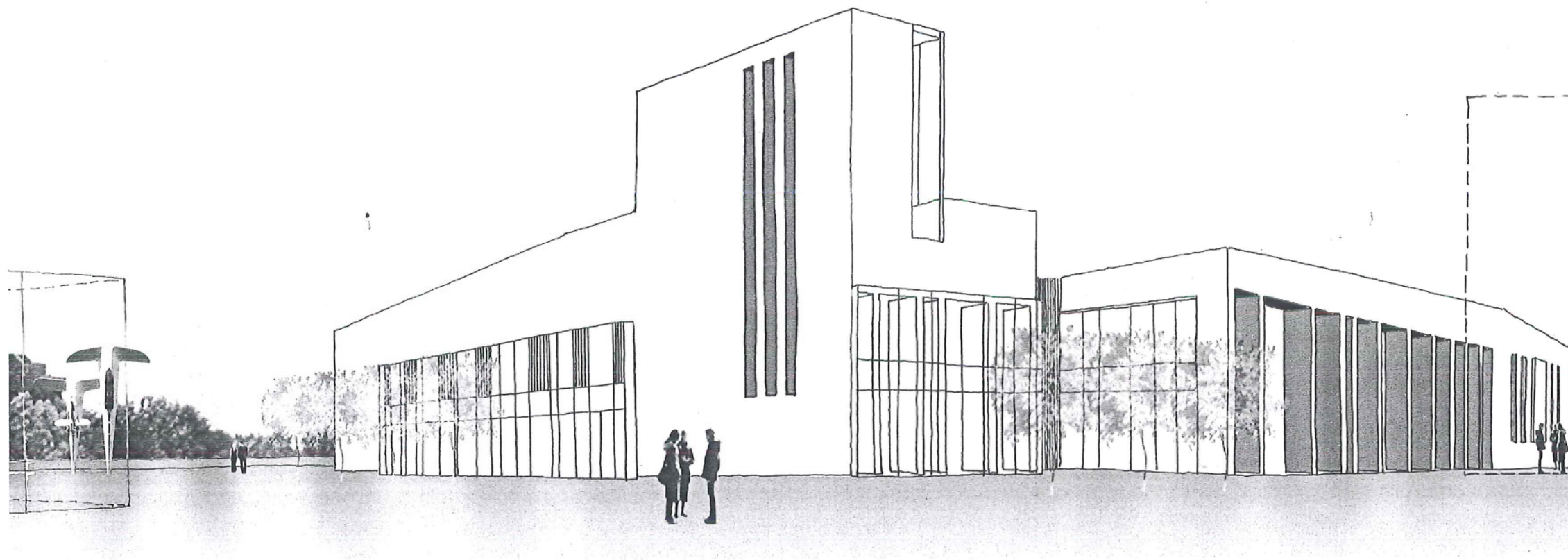
Er is gestreefd naar een gevarieerd maar evenwichtig spel tussen massief en transparant.

De binnenaafwerking is erop gericht de functies te ondersteunen. De ruimten spreken voor zich door hun volumewerking, lichtinval, kleuraccenten en interactie met andere ruimten.

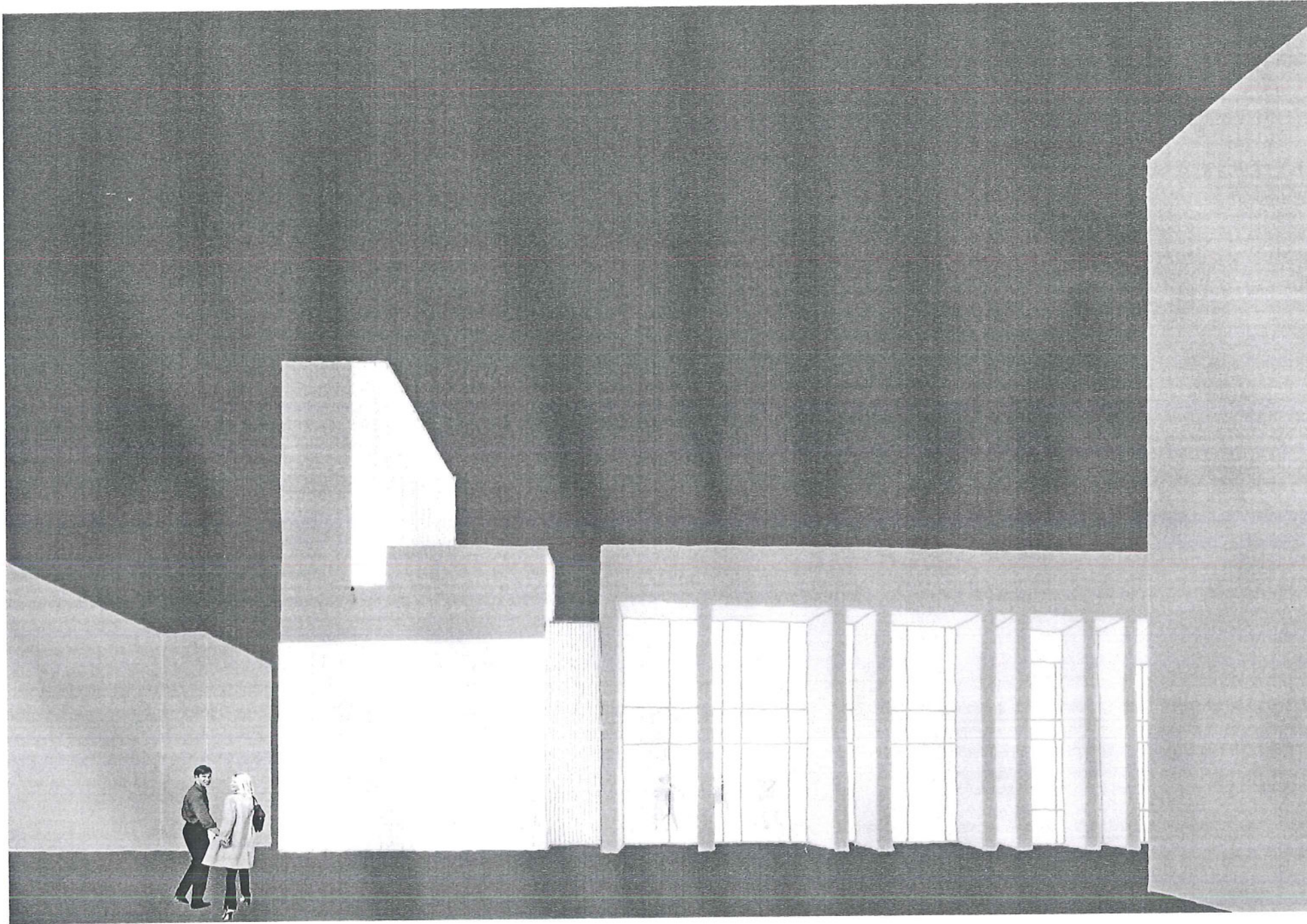
De podiumzaal vraagt een geborgen en intieme sfeer. Er is gekozen voor warme materialen en kleuren. De zaalwanden worden afgewerkt met verticaal geplaatste houten lamellen. Zij worden met een spatie en geritmeerd voor de wanden geplaatst. Wanden en lamellen worden geschilderd in lapisblauw. De onverwachte kleur geeft de zaal een extra dimensie. Het vrij donker schilderen verhuult de zichtbare technieken en verkleint het zaalvolume optisch wat de intimiteit van de ruimte vergroot.

De lamellenwanden hebben ook een akoestische betekenis en zijn dan ook terug te vinden in de leslokalen voor muziek, woord en dans.

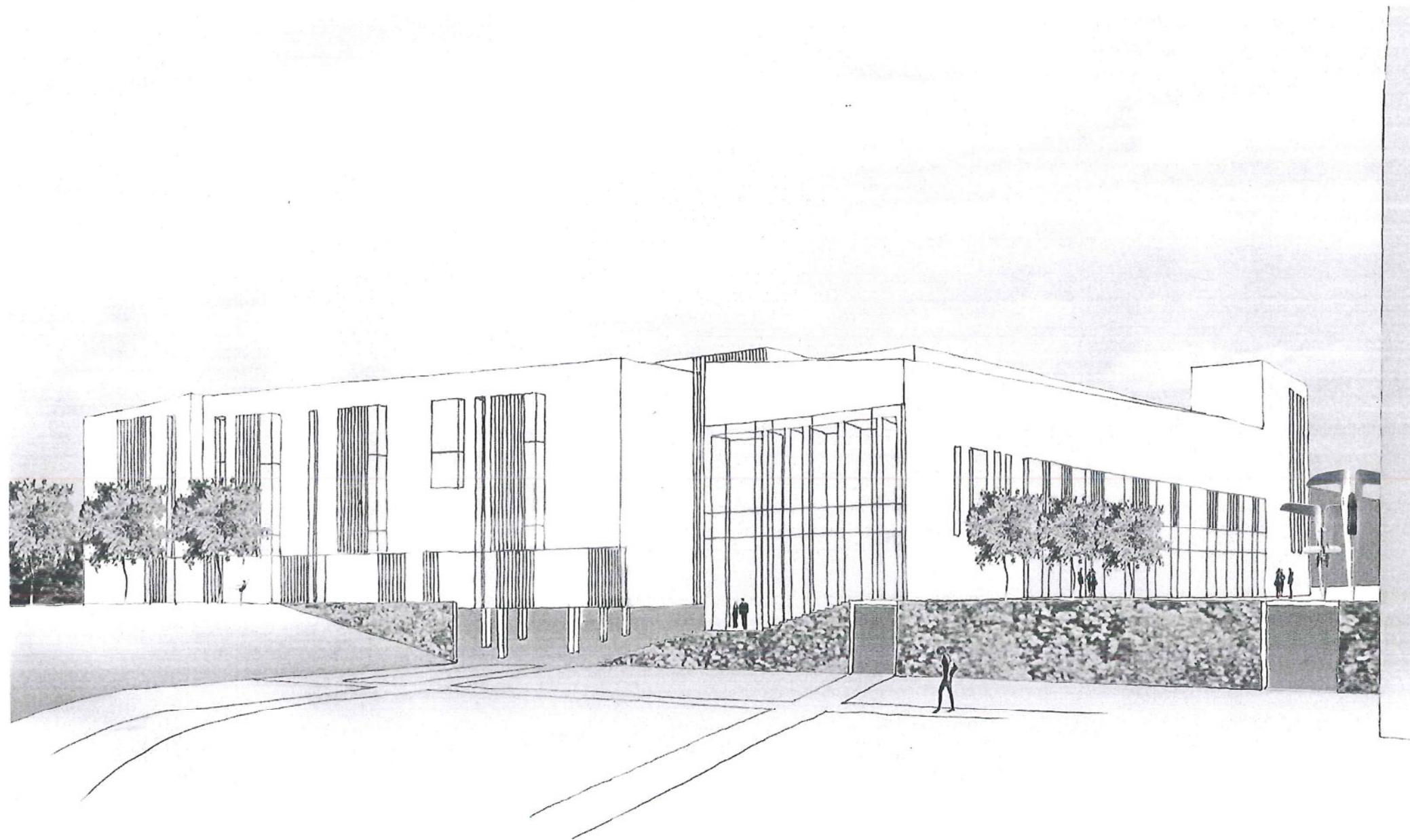

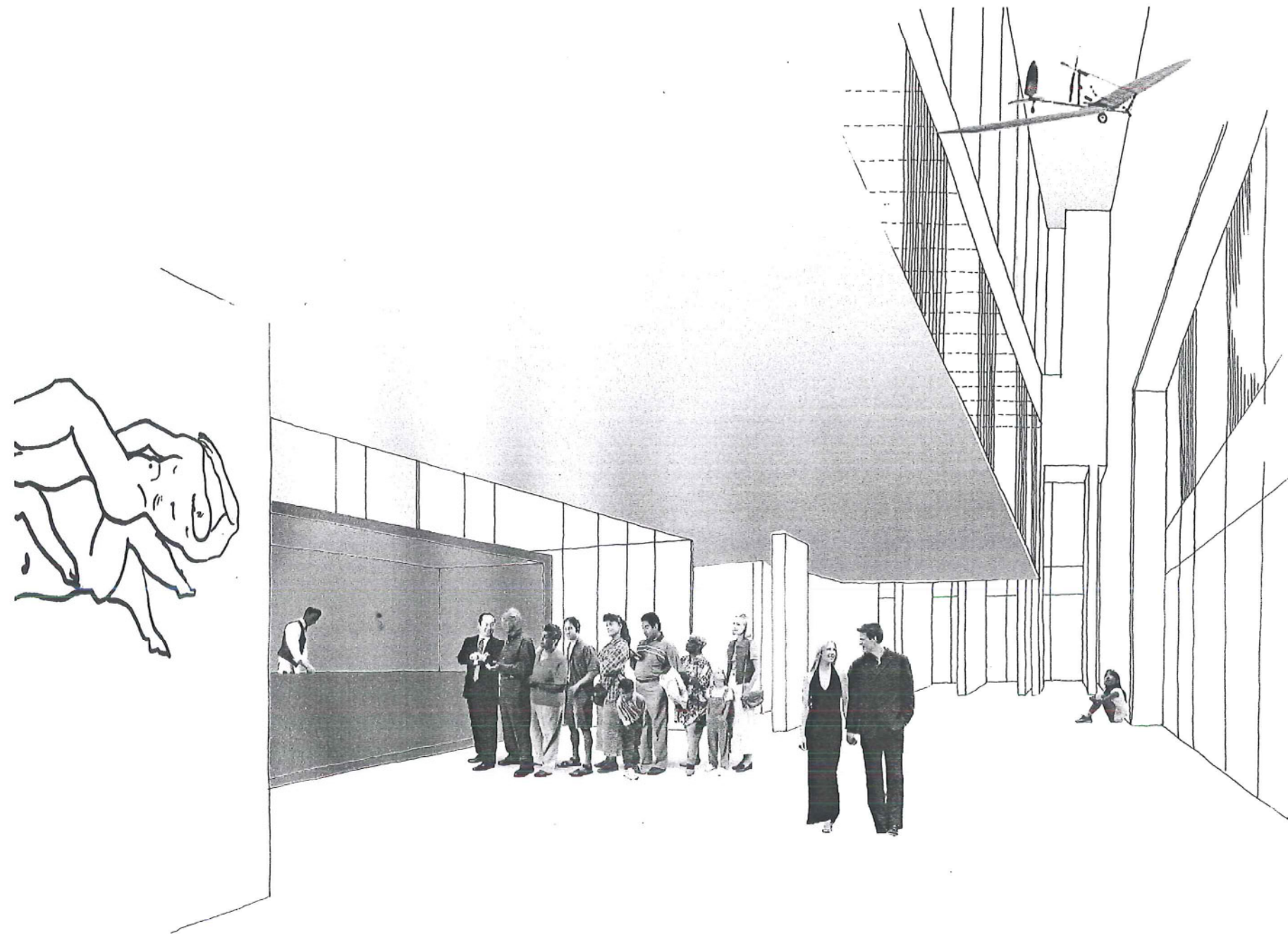
op Warandeplein

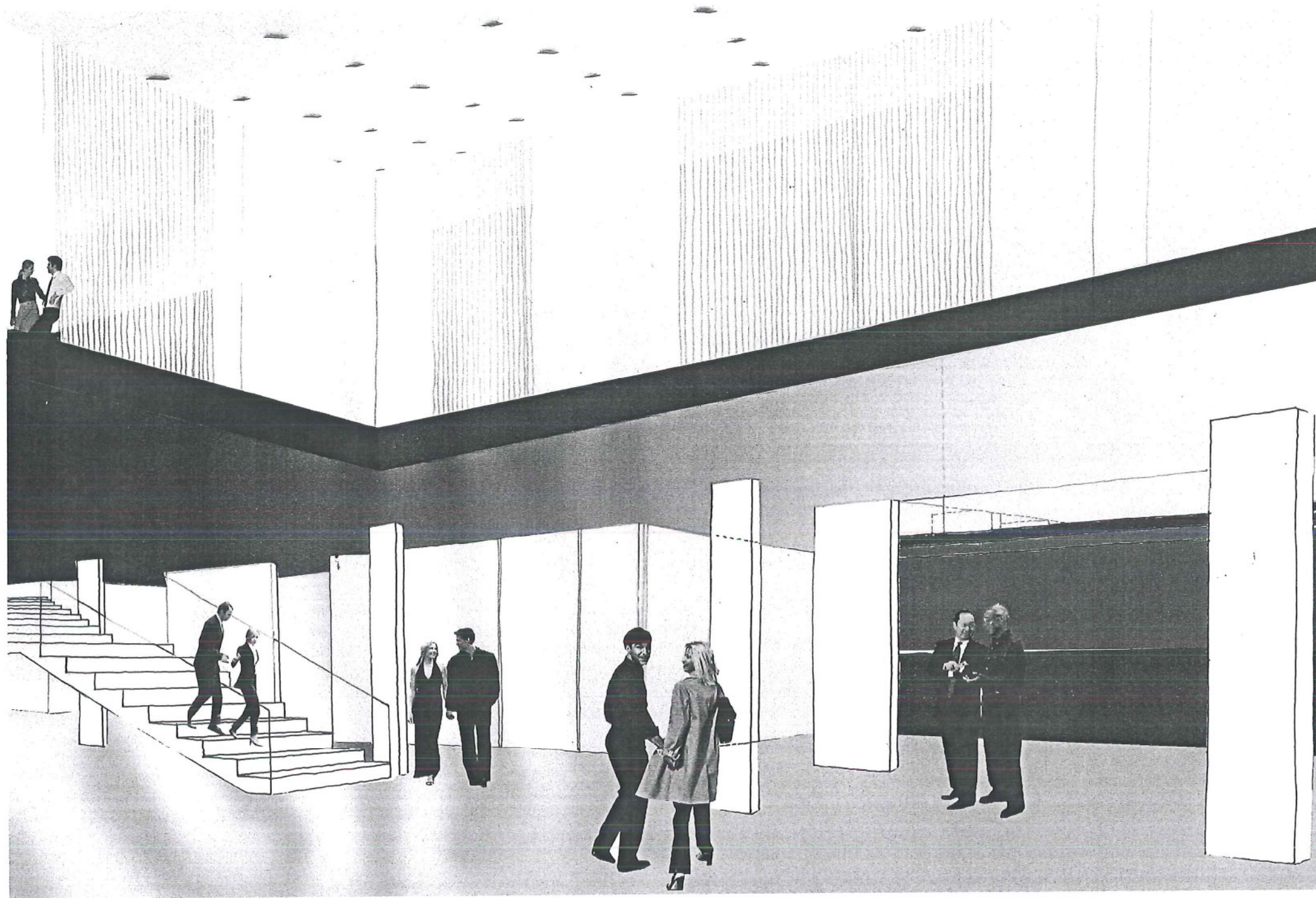
bij avond

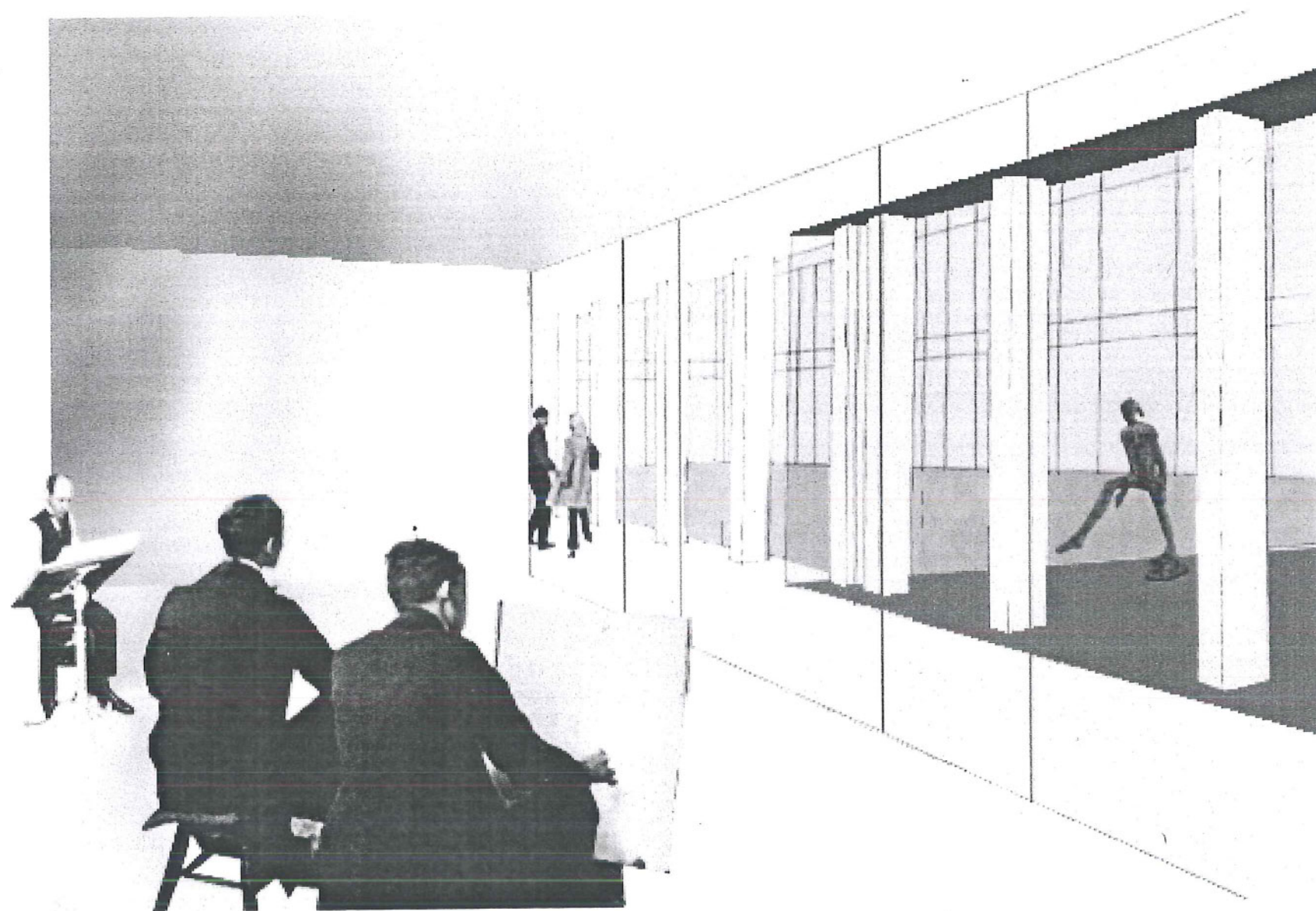
uit het park

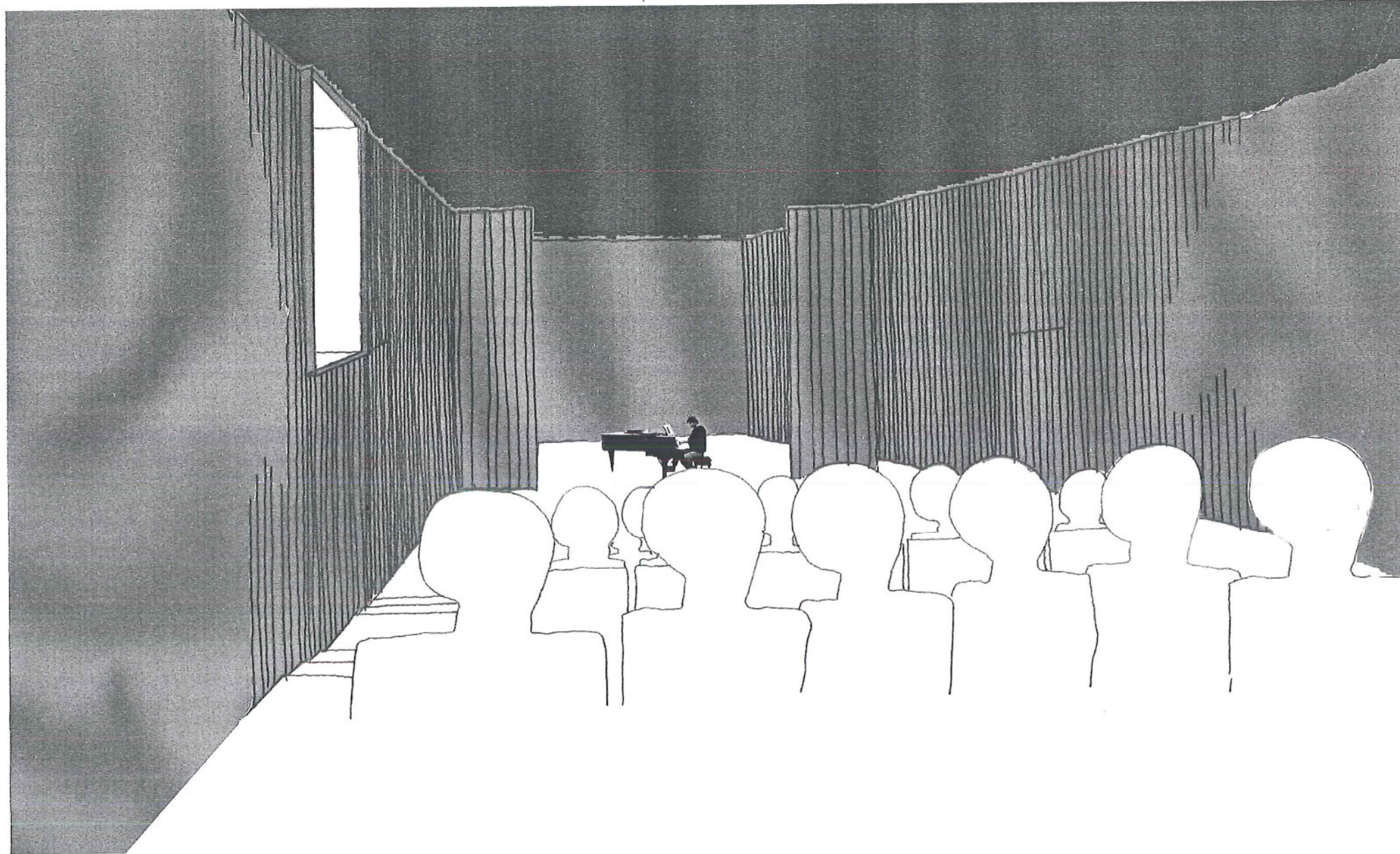
cenrale foyer

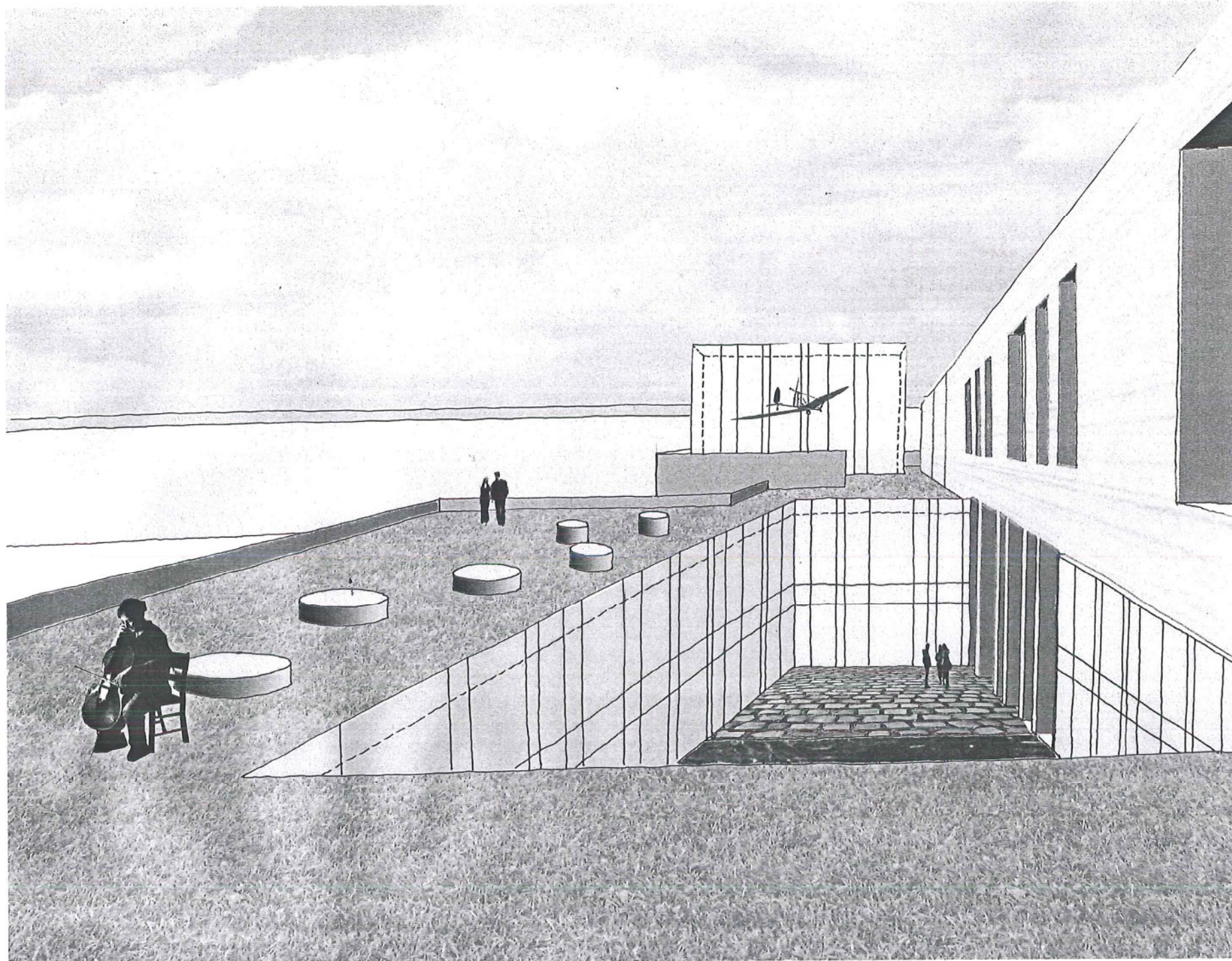
cenrale foyer

polyvalente ruimten rond patio

auditiezaal

daktuin

Cultuurbeleving - kunstintegratie

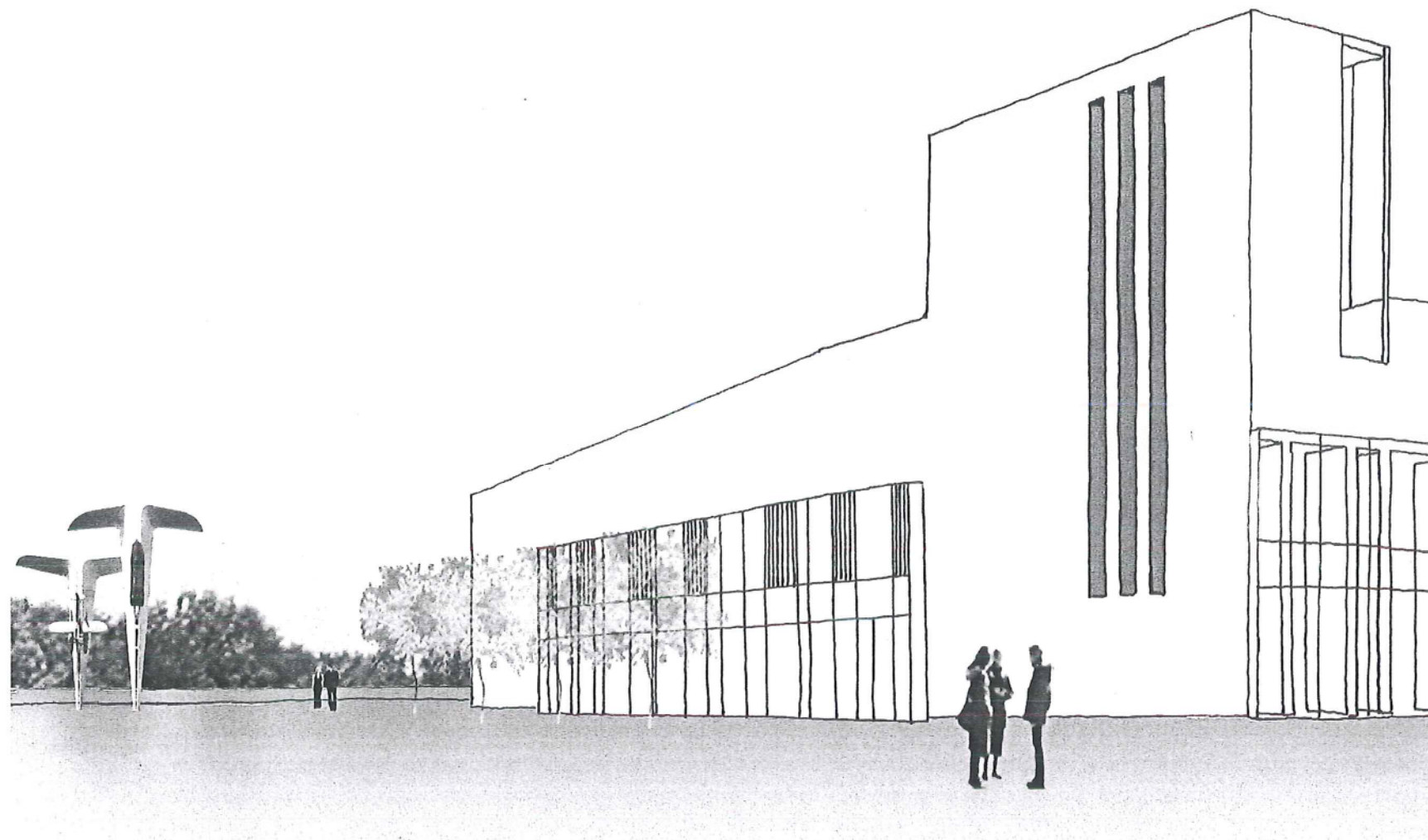
Cultuurbeleving is een collectieve activiteit. Het brengt mensen samen rond een gebeuren. Vaak is het slechts een aanleiding / 'alibi' om elkaar te ontmoeten.

Het kunstencentrum biedt een onderkomen aan diverse kunstexpressies. Naast theater, dans, muziek en literatuur wordt ook ruimte geschapen voor beeldende kunst. Foyer, binnenstraten,... bieden ruimte voor expositie.

Kunstintegratie, zowel amateuristisch als met een grote K, is een verrijking voor het gemeenschapsgebeuren. Tentoonstelling van werken ontstaan in de kunstacademie kan anderen stimuleren. Anderzijds kunnen vragen en opmerkingen als 'is dat nu kunst?' of 'dat is schoon!' discussie uitlokken.

Kunst hoeft niet elitair te zijn maar kan deel uitmaken van het dagelijkse leefmilieu.

Als beschreven heeft de 'toren' een signaalfunctie. Deze kan versterkt worden door op het gebouw en/of plein kunstintegratie te voorzien. Hiervoor kan een beeldend kunstenaar aangesproken worden.

kunstintegratie -
versterkte signaalfunctie

Toegankelijkheid

Het gebouw kent een diversiteit aan bezoekers en gebruikers, zij moeten er allen kunnen functioneren zonder gestigmatiseerd te worden.

Goede architectuur en begrip voor andersvaliden zijn niet noodzakelijk een contradictie maar kwaliteiten in de dingen die ons omringen.

Het gelijkheidsbeginsel veronderstelt toegankelijkheid voor mindervaliden op een natuurlijke wijze, zonder in het oog springende kunstgrepen of via achterdeuren.

Het gebouw is ook letterlijk drempelloos.

Zaalakoestiek

De podiumzaal annex toneelklas is rekening houdend met de basisprincipes van zaalakoestiek gedimensioneerd. Verdere akoestische studie door een gespecialiseerd bureau is i.f.v. de optimalisatie aangewezen maar zal geen (dure) krachttoeren ter correctie van de natuurlijke akoestiek vereisen.

De reverberatie- of nagalmtijd (mate waarin het geluid blijft voortduren in de zaal na het doven van de geluidsbron) is optimaal bij 1,2 seconden. Deze is afhankelijk van het zaalvolume en de materiaalkeuze (mate waarin de materialen reflecteren / absorberen).

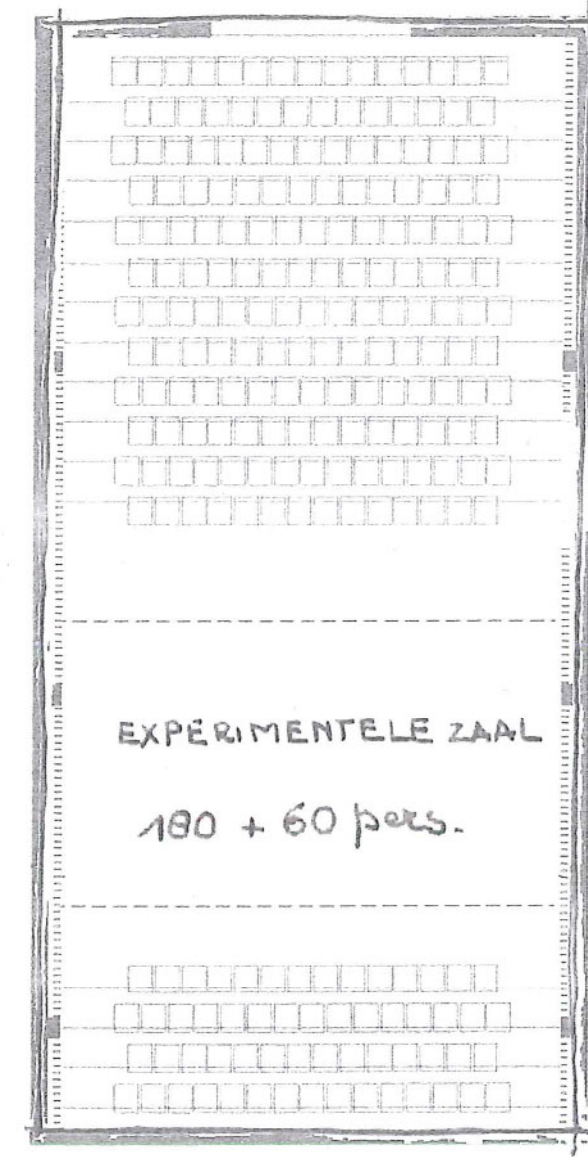
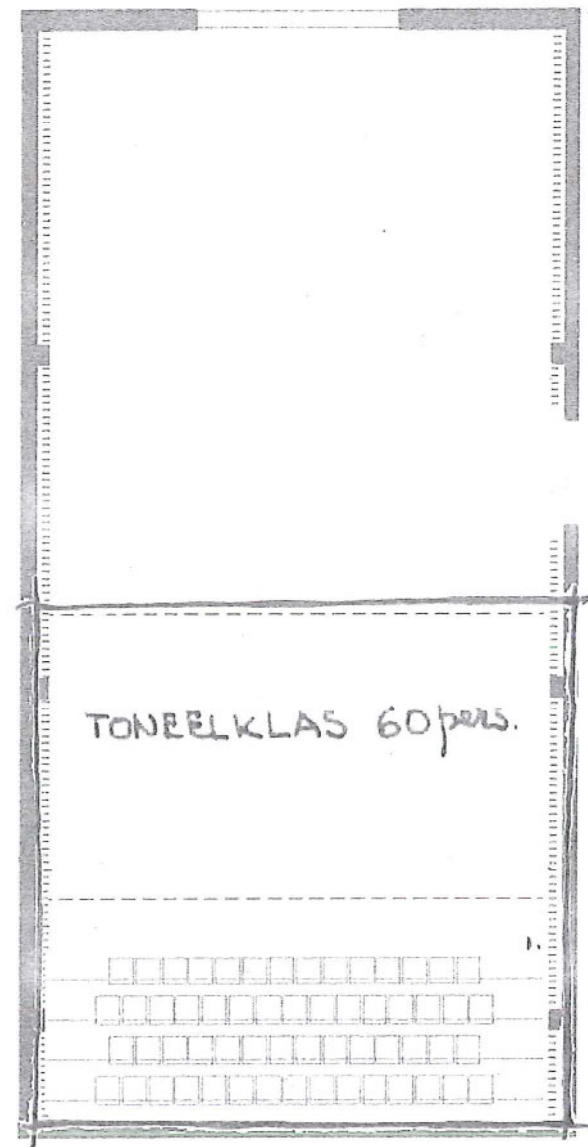
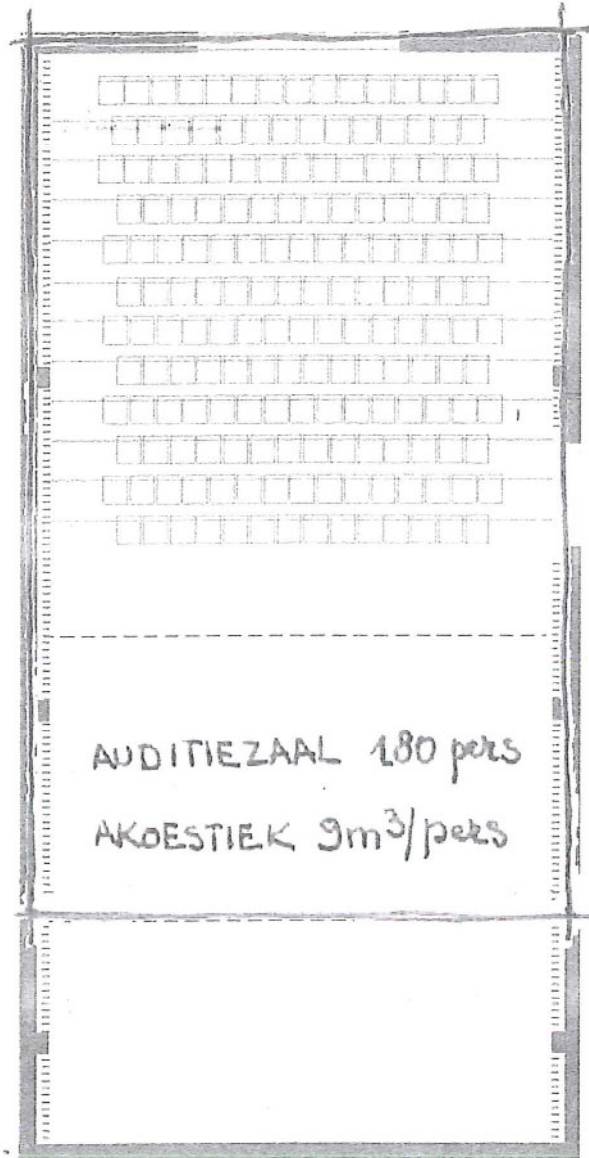
M.b.t. het zaalvolume stelt de regel van Costen dat voor spraaktoepassingen een volume van 6 m³ per persoon optimaal is, voor symfonisch orkest is dit 12 m³ per persoon. Daar de auditiezaal zowel voor theater- als voor muziekvoorstellingen geschikt moet zijn, bedraagt het zaalvolume 9 m³ per persoon (de zaal heeft een capaciteit van 180 + 60 personen).

De wanden worden afgewerkt met verticale houten lamellen. Deze worden telkens met een spatie en geritmeerd naast elkaar geplaatst. Ze verlenen de zaal een warm, architecturaal karakter maar zijn bovenal ook akoestisch zeer geschikt. Zij zorgen voor een goede geluidsdiffusie wat de beleving en intimiteit van de voorstelling vergroot.

De plaatsing van geluidsabsorberend materiaal achter de houten lamellen lijkt ons inziens overbodig daar publiek en tapijt voor voldoende geluidsabsorptie zorgen. Aanvullende akoestische studie zal hierover uitsluitsel geven.

Breedte en hellingsgraad van de cultuurzaal laten toe dat elke toeschouwer het podium ongehinderd kan overzien.

Zwevende vloeren scheiden de diverse akoestisch gevoelige lokalen. Ook de massieve scheidingswanden tussen bijvoorbeeld de muziekklassen zijn akoestisch isoleerbaar achter de lamellen bekleding. De massa van scheidingswanden en vloer moet de trilling van de vloer en bijgevolg geluidsoverdracht voorkomen.

podiumzaal / toneelklas

